

NUORTEN OSALLISUUS JA VAPAAEHTOISTYÖ LOVE-TAPAHTUMISSA

Tiivistelmä

Tekijä Unkuri, Jani Matti	Julkaisun laji Opinnäytetyö, YAMK Sivumäärä 72 sivua, 5 liitesivua	Valmistumisaika Syksy 2018
Työn nimi Nuorten osallisuus ja vapaaehtoistyö Love-tapahtumissa		
Tutkinto Sosionomi YAMK, Lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaaminen		
Tiivistelmä <p>Tämän kehittämishankkeen kohdeorganisaationa oli Love-tapahtumien tuki ry. Kehittämishankkeen tarkoituksena oli edistää nuorten osallisuutta ja toimijuutta kolmannen sektorin vapaaehtoistyössä. Tavoitteena oli tuottaa kolme Love-tapahtumaa kesän 2018 aikana ja tarjota näissä nuorille osallistavaa toimintaa sekä kehittää siitä kerätyn palautteen perusteella jatkossa järjestettäviä tapahtumia ja nuorten kanssa tehtävää yhteistyötä.</p> <p>Teoreettinen viitekehys muodostui osallisuuden ja osallistumisen sekä vapaaehtoistyön ja kolmannen sektorin keskeisistä käsitteistä. Hankkeeni tärkeitä teemoja olivat myös nuorisotyö ja nuoren osallisuus.</p> <p>Kehittämishankkeen aineistoa kerättiin oppimiskahvila-metodilla nuorilta, jotka olivat mukana koko prosessin ajan. Kehittämishankkeessa tarkasteltiin erityisesti heidän kokemuksiaan osallisuuden toteutumisesta sekä vapaaehtoistyön merkitystä nuorten näkökulmasta Love-tapahtumien yhteydessä.</p>		
Asiasanat vapaaehtoistyö, osallisuus, osallistuminen, oppimiskahvila, nuorisotyö		

Abstract

Author Unkuri, Jani Matti	Type of publication Bachelor's thesis	Published Autumn 2018
	Number of pages 72 pages, 5 appendices	
Title of publication Youth participation and volunteering in Love-events		
Name of Degree Master`s Degree Programme in Promoting Welfare of Children and Young People		
Abstract <p>The target organisation of this development project was the registered support association Love-tapahtumien tuki ry (Love). The purpose of the development project was to promote youth participation and agency in the third sector. The aim was to produce three Love events during the summer of 2018 in order to provide opportunities for youth involvement and to collect feedback to be used in the development of future events as well as youth collaboration.</p> <p>The theoretical frame of reference was formed based on the central concepts of both participation and involvement as well as voluntary work and the third sector. Essential themes of the project also included youth work and youth participation.</p> <p>Material for the development project was gathered with the aid of the Learning Café method from the youths who had been involved throughout the entire process. Emphasis in material analysis was placed on the youth's view on the actualisation of their participation as well as their ideas on the meaning of voluntary work in connection to Love events.</p>		
Keywords volunteering, participation, Learning Cafe Method		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 LÄHTÖKOHDAT	4
2.1 Love-tapahtumat kehittämishankkeeni kohdeorganisaationa	4
2.2 Kehittämishankkeet taustat	6
2.3 Kehittämishankkeen tavoite ja tarkoitus	7
3 VAPAAEHTOISTYÖ	9
3.1 Vapaaehtoistyön määritelmä	9
3.2 Vapaaehtoistoiminnan motiivit	12
3.3 Vapaaehtoistyön esteet ja haasteet	13
3.4 Altruismi ja egoismi	14
4 OSALLISUUS JA OSALLISTAMINEN	17
4.1 Osallistumisen kautta osallisuuteen	17
4.2 Osallisuus	18
4.3 Nuoren osallisuus	20
5 KEHITTÄMISMENETELMÄT	25
5.1 Laadullinen tutkimus	25
5.2 Tutkimushaastattelu	26
5.3 Oppimiskahvila kehittämismenetelmänä	27
5.4 Aineistoanalyysi	28
6 KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTUS	30
6.1 Kehittämishankkeen eteneminen	30
6.2 Love-tapahtumien yhteistyötahot	31
6.3 Love-tapahtumien kohderyhmä	33
6.4 Markkinointitilaisuudet ja Love-tapahtumat vuonna 2018	33
6.5 Oppimiskahvilan toteutus	35
7 TULOKSET	37
7.1 Palauteillan teemat	37
7.2 Nuorten ajatuksia vapaaehtoistyöstä	37
7.3 Nuorten ajatuksia osallisuudesta ja osallistamisesta	38
7.4 Nuorten ajatuksia tapahtumista	39
7.5 Nuorten palaute kesän 2018 toiminnasta	41
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	42

9 POHDINTA	54
9.1 Eettisyys ja luotettavuus	54
9.2 Kehittämishankkeen arviointi.....	55
9.3 Hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset.....	59
9.4 Kehittämishankkeen herättämiä ajatuksia ja pohdintoja	60
9.5 Loppusanat.....	63
LÄHTEET	65
LIITTEET.....	73

1 JOHDANTO

Valtakunnallisessa nuorisotyön ja -politiikan lakisääteisessä, valtioneuvoston hyväksymässä poikkihallinnollisessa ohjelmassa tavoitteena on edistää nuorten kasvu- ja elinoloja. Ohjelman oikeusperusta löytyy voimassa olevasta nuorisolaista 1285/2016. Ohjelma sovittaa yhteen nuorten elinolojen ja kasvun kannalta keskeiset ministeriöiden määrittelemät toimenpiteet ja tavoitteet, joilla ne edistävät nuorisolain mukaisten tavoitteiden toteuttamista ohjelmakaudella. Valtakunnallisen ohjelman viitekehyksenä ja lähtökohtana on hallituksen vuonna 2015 antama strateginen ohjelma.

Valtakunnallisen ohjelman painopisteenä on erityisesti noin 12–25-vuotiaiden nuorten elinolojen kehittäminen, vaikka se kattaakin kaikki nuorisolain tarkoittamat alle 29-vuotiaat nuoret. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017.)

Yhtenä painopisteenä vuosina 2018-2019 on nuoren osallisuus, jonka tavoitteena on nuorten kansalaistoiminnan edellytysten vahvistaminen.

Tämä toteutuu kuntalain 22 ja 26. §:n mukaisten kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen edistämällä nuorten osalta sekä demokratia -ja osallisuuskasvatus sekä nuorisolain 24 § mukaisen nuoren osallisuuden, kuulemisen ja vaikuttamisen edistämällä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017.)

Valtakunnallisen nuorisotyön - ja politiikan ohjelman tavoitteena on saada kunnat tukemaan nuoria, jotta näistä kasvaisi yhteisvastuuta kantavia ja aktiivisia kansalaisia. Nuorten aktiivisuutta tuetaan yhteisten asioiden parissa, kuten järjestöissä, nuorisovaltuustoissa sekä oppilaskunnissa. Aktiivinen toiminta tulisi tehdä mielekkääksi niin, että nuori kokisi saavuttavansa toiminnallaan jotain sekä tuntisi, että hänen mielipiteitään kuunnellaan tarkasti. Kuulemiseen löytyy myös lakisääteinen velvoite Suomen perustuslaista 731/1999 14.4 § ja kuntalaista 365/1995 27 §. (Tietoa nuorista 2015.)

Toimenpiteiden myötä pyritään lisäämään tietoisuutta nuorten yhdenvertaisista osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista sekä niiden toimeenpanosta esimerkiksi viestimällä kunnille ja maakunnille uuden nuorisolain

ja kuntalain osallistumisoikeuksista ja nuorten osallistumista tukevista mahdollisista. Tavoitteena on myös lisätä nuorten tietoisuutta vaikuttamismahdollisuuksista ja osallistumisoikeuksista. Tavoitteena on hankkia selvitysten ja tutkimusten avulla tietoa siitä, miten nuoret itse haluavat päästä vaikuttamaan ja minkä he kokevat mielenkiintoisimpana ja tuloksellisempana tapana vaikuttaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017.)

Nuorten aktiivinen kansalaisuus ja osallisuus vaativat kasvuolosuhteita, joissa itsetuottamus, rohkeus, luovuus ja vaikuttaminen omaan ympäristöönsä ja yhteisöönsä mahdollistuu. Kulttuurisessa nuorisotyössä osallistavat työmenetelmät ja kasvatuksellinen työote ovat toimivia työvälineitä nuorten kasvun tukemiseen aktiivisiksi kansalaisiksi. Osallisuus yhteisössä mahdollistaa demokratian. (Helsingin kaupunki 2012.)

Kehittämishankkeeni selvittää, miten nuoret haluavat osallistua, millaiset asiat vapaaehtoistyössä heitä motivoivat ja miten meidän aikuisten tulisi heitä osallistaa. Aihe on ajankohtainen, mikä näkyy myös siinä, että se on kirjattu erillisenä painopisteenä valtakunnalliseen nuorisotyön -ja politiikan poikkihallinnolliseen ohjelmaan.

Kehittämishankkeen suunnittelu alkoi huhtikuussa 2018 ja kirjoittaminen aloitettiin toukokuun 2018 lopussa. Riihimäen seudulla on monenlaisia nuoria osallistavia toimijoita ja toimintamuotoja, joiden kautta kiinnostuin selvittämään, miten kesällä 2018 tuottamani tapahtumat voisivat omalta osaltaan olla mukana tarjoamassa nuoria osallistavaa toimintaa. Osallistavaa toimintaa tarjoaa alueella muun muassa seurakunta, nuorisotoimi, Hyria-säätiö sekä yhdistykset ja järjestöt.

Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena on edistää nuorten osallisuutta ja toimijuutta kolmannen sektorin vapaaehtoistyössä. Tavoitteena on tuottaa kolme Love-tapahtumaa kesän 2018 aikana ja tarjota nuorille osallistavaa toimintaa sekä kehittää siitä kerätyn palautteen perusteella jatkossa järjestettäviä tapahtumia sekä nuorten kanssa tehtävää yhteistyötä.

Haluan selvittää, millaisena vapaaehtoisemme työnsä näkevät, mitkä ovat heidän motiivinsa olla mukana ja miten voisimme olla paremmin tuke-
massa vapaaehtoisiamme työssään. Tätä selvitän oppimiskahvila-tyyppi-
sellä menetelmällä, jossa nuoret pääsevät rennossa ilmapiirissä vastaa-
maan tehtäviinsä liittyviin kysymyksiin monesta eri näkökulmasta. Työni
toimii apuvälineenä Love-tapahtumien tuki ry:lle, joka järjestää ilmaisia ta-
pahtumia myös vuonna 2019.

Opinnäytetyöni teoreettiset lähtökohdat ovat nuorten osallisuus ja osallis-
taminen sekä vapaaehtoistyö.

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Love-tapahtumat kehittämishankkeen kohdeorganisaationa

Kehittämishankkeen keskiössä on nuorten osallisuus ja vapaaehtoistoiminta Love-tapahtumissa. Love-tapahtumilla tarkoitetaan ilmaisia koko perheen tapahtumia, joita olen tuottamassa kolmella paikkakunnalla kesän 2018 aikana.

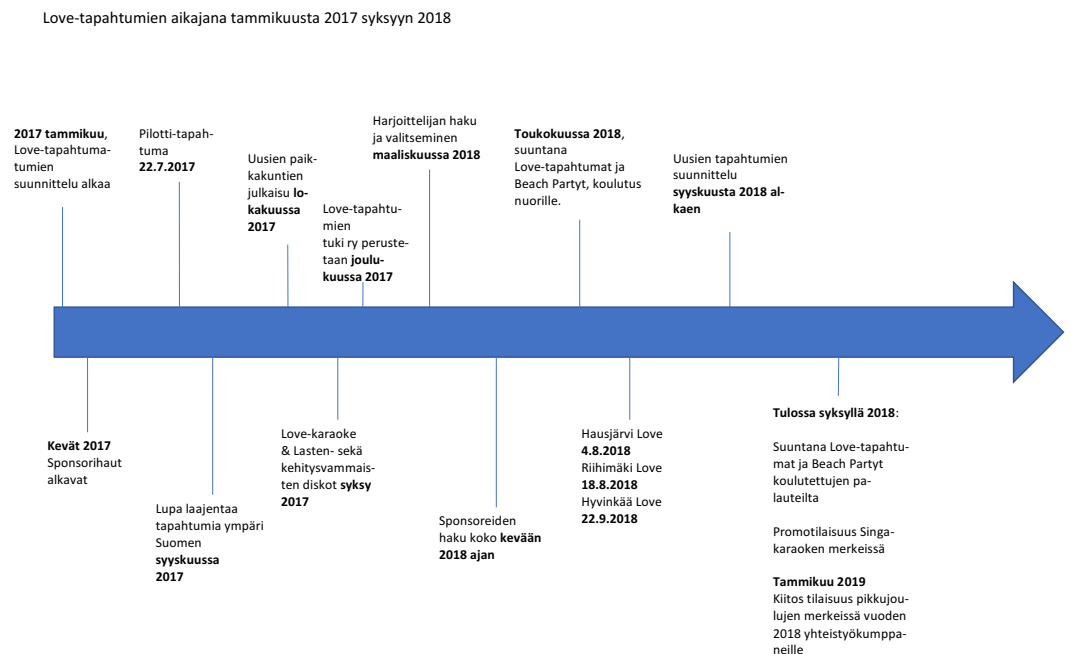
Love-tapahtumat järjestetään kunnissa, joissa on jo usean vuoden ajan tehty vahvaa seutukunnallista yhteistyötä. Ennen Love-tapahtumia Riihimäellä on järjestetty muuan muassa Beach Party -tapahtumaa, joka on nuorille suunnattu koko perheen musiikkitapahtuma. Alueen toimijat näkevät, että samat nuoret liikkuvat kuntarajan yli paikkakunnalta toiselle, joten yhteistyö toimijoiden kesken on järkevää. Toimijoilla tarkoitan alueen nuorisopalveluja, yrityksiä, yhdistyksiä ja yksityisiä toimijoita, jotka ovat olleet mukana toteuttamassa tapahtumia.

Seutukunnallani, Riihimäellä, Hausjärvellä ja Lopella osallistuttiin vuosina 2008–2011 seudulliseen nuorisopalvelujen Harppi-hankkeeseen, jonka tavoitteena oli kehittää kunnallisia nuorisopalveluja sekä seudullista palveluyhteistyötä. Hanke sai valtionavustusta Etelä-Suomen lääninhallitukselta ensimmäisenä ja toisena toimintavuotenaan. Hankkeen päätyttyä Harppi-toiminta jatkuu edelleen. (Riihimäen kaupunki, 2018.)

Harppi-hankkeen yhteydessä mietittiin yhteiset nuorisotyön säännöt ja toimintamallit, joita jaettiin yhteisissä koulutuksissa, palaverissa ja tapaamisissa. Alkuun yhteistyön suunnitteluun palkattiin myös hanketyöntekijä, minkä jälkeen toiminnan kehittämistä on jatkettu seutukunnan nuorisotyössä mukana olevien voimin. Tällä hetkellä nuorisotyössä on menossa monia seutukunnan yhteisiä hankkeita ja projekteja. Alueen nuoret saattavat käydä koulua pienemmillä paikkakunnilla, mutta harrastavat suuremmissa kuntakeskuksissa. Nuorisotyön tapahtumat keräävät tällä hetkellä väkeä kauempaakin, koska sosiaalinen media on lisännyt tapahtumien tunnettuutta.

Love-tapahtumat tuovat tähän uuden lisän, kun tuotan ikärajoittomia koko perheen tapahtumia yhteistyössä lukuisten toimijoiden kanssa.

Love-tapahtumien tarkoituksena on tuoda tapahtumapaikkakunnalle lisää ihmisiä ja positiivista näkyvyyttä sekä luoda yhteistyökumppaneillemme positiivista yhdistys- tai yrityskuva. Pyrimme luomaan yhteishenkeä paikkakuntien eri toimijoiden välille. Varsinaisten musiikkitapahtumien lisäksi, Love-tapahtumat järjestävät myös hyväntekeväisyystempauksia eri kohde-ryhmille, kuten lapsille ja nuorille. Teemme yhteistyötä niin kaupungin nuorisotoimen kuin seurakunnan nuorisotoimenkin kanssa. Tarjoamme useammalla nuorelle mahdollisuuden päästä toteuttamaan tapahtumia omien osaamisalueittensa kautta. Alla olevasta kuvioista (kuvio1) on nähtävissä Love-tapahtumien merkittävimmät vuosiluvut ja päivämäärät, joiden myötä olen päässyt tekemään töitä vapaaehtoistyön ja nuorten osallisuuden parissa.

KUVIO 1. Love-tapahtumien aikajana tammikuusta 2017 syksyyn 2018.

Love-tapahtumien taustalla toimii voittoa tavoittelematon yhdistys Love-tapahtumien tuki ry, jonka puheenjohtajana toimin. Love-tapahtumia tuotan yhdessä toisen tuottajan kanssa. Lisäksi mukana on yksi Love-tapahtumille harjoittelua suorittava henkilö sekä yhdistyksen jäsenet. Muut tapahtumien esiintyjät ovat mukana joko pienellä palkkiolla tai talkoolaisina. Love-tapahtumien pääjärjestäjänä toimivat tapahtumapaikkakunnat ja yhteistyökumppaneina alueen yritykset ja yhdistykset. Yritykset ja yhdistykset ovat lähteneet toimimaan yli kuntarajojen ja kunnat yli hallintorajojen. He ovat nähneet positiivisena mahdollisuuden näkyä myös naapuripaikkakunnalla yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Love-tapahtumat tekevät yhteistyötä kunnan eri toimijoiden kanssa, näistä esimerkkinä kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut ja perusturvan palvelut. Lisäksi teemme vahvaa yhteistyötä seutukunnallisesti Hyria säätiön kanssa, joka edistää työllistymistä ja ehkäisee syrjäytymistä.

Säätiön muihin palveluihin kuuluvat muun muassa työhönvalmennus, työpajatoiminta, kuntouttava työtoiminta, ohjaamo-toiminta ja nuorisotyö. Hyria säätiö tarjoaa erilaisia valmennusympäristöjä, kuten kierrätyskeskuksia ja kuljetustoimintaa. Hyria säätiö toimii Keski-Uudenmaan ja Kanta-Hämeen alueella. Toiminnassa on mukana yli 2000 asiakasta. Ammattilaisia säätiössä työskentelee noin 70. Hyria on apuna erilaisissa elämäntilanteissa, ammatillisesta koulutuksesta kuntoutuksen kysymyksiin ja työvoimatarpeisiin. (Hyria säätiö 2018.)

2.2 Kehittämishankkeet taustat

Love-tapahtumien taustalla on halu sitoutua tekemään työtä paikkakunnan ihmisten hyväksi. Erityisesti Love-tapahtumat tekevät työtä perheiden ja nuorten eteen. Love-tapahtumat saivat alkunsa tammikuussa 2017, kun Hausjärven kunnanjohtaja otti yhteyttä meihin Love-tapahtumien tuottajiin ja kysyi, olisiko meillä tapahtumaideaa, minkä voisimme toteuttaa Hausjärven kesässä. Resursseja tapahtuman toteuttamiseen ei ollut paljon, mutta jäimme kuitenkin pohtimaan Hausjärvelle sopivaa ideaa.

Ylen ja Warner Brossin tuottama SuomiLOVE-formaatti oli tuttu molemmille tuottajille ja ryhdyimme pohtimaan, olisiko siitä mahdollista tuottaa oma ilmaistapahtumakonsepti. Hausjärvi näytti vihreää valoa ideallemme ja lähdimme kysymään lupia niin Yleltä kuin Warner Brossiltakin. Saimme luvat ja ensimmäisen tapahtuman valmistelut käynnistyivät toden teolla. Taloudelliset resurssit olivat tähän formaattiin hieman liian pienet, joten päätimme ryhtyä keräämään sponsoreita Hausjärven ja lähialueiden yhdistyksistä ja yrityksistä. Kevään 2017 aikana keräsimme yhteensä 40 sponsoria, jotka lähtivät mukaan erilaisilla summilla. Osa lähti tukemaan tapahtumaamme rahan sijasta erilaisin lahjoituksin tai talkooavulla.

Yhteistyökumppaniksi lähti myös paikkakuntalainen yhdistys, joka pyörittää kesäteatteria kesäisin. Kunnan tukemana saimme kesäteatterin käyttöömmek. Kesäteatterin ympärillä toimivat yhdistykset auttoivat meitä järjestysvalvonnassa ja kahvilatoiminnassa. 40 sponsorin ja näiden yhteistyökumppaneiden avulla järjestimme pilottitapahtuman, jonka avulla teimme muun muassa kesäteatterin uuden yleisöennätyksen. Palaute oli todella lämmintä ja päätimme ryhtyä pohtimaan seuraavaa kesää ja Love-tapahtumien jatkoa. Päätimme kysyä Yleltä ja Warner Brossilta lupaa laajentaa tapahtumaketjuamme Suomen laajuiseksi. Saimme luvan, kunhan tapahtumat säilyvät ilmaistapahtumina. Tapahtumaketju laajeni Hausjärveltä myös Riihimäelle ja Hyvinkäälle. Tämä laajentuminen antoi meille mahdollisuudet muun muassa harjoittelijan ottamiseen, oppilaitosyhteistyöhön sekä nuorten ottamiseen mukaan. Tästä syntyi myös kehittämishankkeen idea. Nuoret otettiin mukaan suunnittelemaan tapahtumia ja he osallistuivat koulutukseen, jonka nimenä kulki Suuntana Love-tapahtumat.

2.3 Kehittämishankkeen tavoite ja tarkoitus

Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena on edistää nuorten osallisuutta ja toimijuutta kolmannen sektorin vapaaehtoistyössä. Tavoitteena on tuottaa kolme Love-tapahtumaa kesän 2018 aikana ja tarjota näissä nuorille osallistavaa toimintaa sekä kehittää siitä kerätyn palautteen perusteella

jatkossa järjestettäviä tapahtumia sekä nuorten kanssa tehtävää yhteistyötä.

Lisäksi kehittämishankkeen tuloksia voidaan hyödyntää myös muiden seurakunnan nuorisotyön kentällä toimivien tahojen kanssa, kuten nuorisopalveluiden ja seurakunnan nuorisotyön kesken.

Love-tapahtumat kutsuvat kevään 2018 aikana mukaan erityisesti nuoria vapaaehtoisia, joille järjestämme kaksi muutaman tunnin mittaista koulutus/suunnittelupäivää. Koulutuspäivät järjestetään Riihimäellä 21.5. ja 23.5. Aiheena koulutuksissa on ylipäättään tapahtumatuottaminen ja tapahtuman järjestäminen. Nuoret pääsevät kokeilemaan ja näyttämään omaa osaamistaan ison mittakaavan tapahtumissa. Nuoret pääsevät koulutuksen jälkeen konkreettisesti toteuttamaan suunnitelmiansa kesän tapahtumiin.

Tieto koulutuksista kiinnostuneille nuorille saadaan perille yhteistyössä koulujen ja tapahtumapaikkakuntien nuorisotyön kautta, niin Wilmassa, julkistein sekä some-markkinoiden kautta. Koulutuksen jälkeen halukkaat nuoret pääsevät mukaan suunnittelemaan loppukesän tapahtumia.

Kesän tapahtumien jälkeen nuorille järjestetään tilaisuus, jossa pääsen selvittämään, miten he koulutuksen ja vapaaehtoistyön ovat kokeneet. Palauteillan tarkoituksena on kerätä tietoa niin heidän omista kokemuksistaan vapaaehtoisena kuin osallisuudesta ja osallistamisesta. Lisäksi kerätään tietoa siitä, millaisia tapahtumia nuoret järjestäisivät itse ja mitä he niiltä toivoisivat.

3 VAPAAEHTOISTYÖ

3.1 Vapaaehtoistyön määritelmä

Vapaaehtoistoiminta-käsite vakiintui kielenkäyttöön 1980-luvulla. Käsitteellä korostetaan, että työssä ei ole kysymys palkkatyöstä. Vapaaehtoistoiminta-nimikkeellä halutaan korostaa toiminnan tärkeyttä; työ on yhtä arvokasta kuin palkkatyö. Vapaaehtoistyötä ja vapaaehtoistoimintaa käytetään monesti rinnakkaisina, erot näkyvät lähinnä määritelmien painotuksista tai laajuudesta. Perusolemuksesta toiminnassa ollaan melko yksimielisiä. (Porkka 2009, 60.)

Suomalaiset tekevät vapaaehtoistyötä yhteisöissä ja järjestöissä, joiden tehtävänä on yhdistää kansalaisten avun tarve ja ihmisten halu auttaa. Vapaaehtoistyötä tehdään monella eri kentällä tarkoituksena toisen ihmisen auttaminen. Kyseessä on siis organisoitu maallikkoauttajien toiminta (Mäkinen 2017, 16-19.)

Toiminnan tunnusmerkkeinä on, että ihminen käyttää omaa työpanostaan. Työpanoksen määrä ei ole olennainen. Toiminta suuntautuu itsestä pois-päin, eli hyöty koituu muille kuin itselle, lähipiirille tai työnantajalle. Toimitaan yhdessä organisoidusti, rekisteröidyssä tai rekisteröitymättömässä yhdistyksessä. Esimerkiksi sukulaisten tai tuttavien auttaminen ei ole vapaaehtoistoimintaa. (Porkka 2009, 62.)

Vapaaehtoistoiminta-käsite sisältää paljon positiivisia mielikuvia. Mielikuviiin vapaaehtoistyöstä liitetään usein ihminen, joka tahtoo toiselle hyvää ja on kunnan kansalainen. Vapaaehtoistyö on Suomessa suosittua. Vuonna 2009 tehdyn Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan miehet tekivät hieman enemmän vapaaehtoistyötä kuin naiset, erot eivät tosin olleet suuria (Mäkinen 2017, 15-16.)

Vapaaehtoistyö pitää sisällään monenlaisia termejä: talkoot, työpanoksen lahjoittaminen, pro bono ja naapuriapu tarkoittavat usein puhekielessä vapaaehtoistyötä. Vapaaehtoisuuteen sisältyy usein mahdollisuus kouluttautua lisää, mikä saattaa joskus toimia myös motiivina vapaaehtoistyöhön. (Mäkinen 2017, 16-17.)

Vapaaehtoistyö ja auttaminen ovat osa ihmisen arvomaailmaa, jossa näkyy se, mihin hän uskoo ja mitä hän pitää oikeana. Yleensä vapaaehtoistyö perustuu siihen, että toisen auttamisessa on kyse sekä etuoikeudesta että velvollisuudesta. (Ojanen 2001, 103.)

Palkattomuus on yksi vapaaehtoistyön kriteeri. Työstä on kuitenkin mahdollista saada symbolista korvausta. Tehtäviin ei kuitenkaan yleensä vaadita koulutusta tai pätevyyttä. Tämän seurauksena on tärkeää, että vapaaehtoinen saa työnohjausta tehtäväänsä. Vapaaehtoistyön kriteerinä on vapaa tahto, jonka alla työtä tehdään ilman pakkoa. (Mäkinen 2017, 18.)

Vapaaehtoistyöhön osallistutaan täysivaltaisina subjekteina. Niin auttajan kuin autettavankin osalta pitää toteutua itsemääräämisen periaate. Kaikille vapaaehtoistyötä tekeville pyritään varmistamaan juuri hänelle sopiva tehtävä ja tasavertainen osallistumismahdollisuus. Toiminnan edellytyksenä on oma tunnustettu tehtäväkenttä, johon on varattu sen vaatimat resurssit. Ammatillinen työ ja vapaaehtoistyö eivät saa koskaan korvata toisiaan. Vapaaehtoistyötä tulee organisoida, johtaa ja ohjata mahdollistaen ja tukien, ei määräten. Vapaaehtoistyö on palkatonta, mutta ei ilmaista. Toiminnalle on järjestettävä asianmukaiset toimitilat ja vapaaehtoisille tulee tarjota koulutusta ja perehdytystä. Myös vakuutukset on otettava huomioon. Toiminnasta aiheutuneet kulut tulee korvata. Vapaaehtoistyö vaatii suunnitelmallista ja pitkäjänteistä tukemista ja koordinoitua. (Porkka 2009, 65.)

Vapaaehtoistyö näkyy kaikilla kolmella sektorilla. Ensimmäisellä sektorilla, eli talous- ja yritystoiminnassa, vapaaehtoistyö näkyy muun muassa sote-alan yrityksissä. Mahdollisuuksista vapaaehtoistyöhön vaikkapa vanhus-tenhuollossa käydään vilkasta keskustelua. Aikaisemmin yritysmaailmassa yhteistyö on sisältänyt sponsorointia, mutta nyt keskustellaan mallista, jossa tuotaisiin asiakkaille inhimillisyyttä ja toisen läheisyyttä- eli asioita, joita rahassa ei voi mitata.

Toisella sektorilla eli julkisella sektorilla tehdään paljon vapaaehtoistyötä, joka voi olla esimerkiksi tukihenkilötoimintaa. Kunnat pystyvät järjestä-

mään vapaaehtoistoimintaa vaikkapa kulttuuri- ja sosiaalitoimessa. Kolmas sektori pitää sisällään erityislaatuun kuvailevia sanoja kuten voitto tavoittelematon, kansalaistoiminta ja vapaaehtoisuus. Kyse on siis järjestäytyneestä kansalaistoiminnasta, jonka taustalla on usein aatteellisuutta ja arvoperusteita. Kolmannella sektorilla vapaaehtoistyön organisoijina toimii esimerkiksi Suomen Punainen Risti ja Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Neljännellä sektorilla tarkoitetaan perhettä, kotitalouksia ja intiimejä suhteita. Tähän neljanteen sektoriin vapaaehtoistyö ei sinällään kuulu, vaan puhutaan enemmänkin lähipiirin auttamisesta ja naapuriavusta. (Mäkinen 2017, 18-21.)

Kolmas sektori viittaa kansalaisyhteiskunnan järjestöihin ja säätiöihin. Järjestäytynyt kansalaistoiminta määräytyy aatteellisten, omaehtoisten keskustelujen ja yhteenliittymisen tuloksensa. Toimijoiden koko ja toiminnot vaihtelevat kolmannella sektorilla suuresti. Kolmannen sektorin toimijoita ovat muun muassa urheiluseurat, virkistysyhdistykset, yhdyskunnat, avustusjärjestöt, kirkot, avustussäätiöt ja erilaiset hyvinvointiorganisaatiot. Käsitteenä kolmas sektori ei ole selkeärajanen tai yhdenmukainen. Käsite on peräisin 1960-luvulta Yhdysvalloista, jossa sen esitti Amitai Etzionia. 1970-luvulla käsite levisi laajempaan käyttöön Eurooppaan. (Jyväskylän yliopisto 2015.)

Kehittämishankkeeni taustalla on vahva yhteistyö kuntien kanssa, jotka toimivat pääjärjestäjänä.

Laki velvoittaa, että kunnan tulee luoda edellytyksiä paikkakuntalaisille toimijoille tukemalla kansalaistoimintaa. Kuntien mahdollisuudet järjestää itse tapahtumia ovat pienet, joten yhteistyö yhdistysten kanssa on tärkeää. Yhdistysten kautta voidaan tavoittaa ihmisiä, joiden aktivointi olisi muuten haasteellista. (Hölsömäki 2008, 19.)

Kuntien ja järjestöjen yhteistyössä on kyse hyvinvointivaltion ja kansalaisyhteiskunnan suhteesta. Yhteistyötä voi tehdä monella eri tavalla. Työ voi perustua yhteistyösopimukseen tai vapaamuotoisuuteen. Suhteessa kuntiin järjestöt ovat palveluntuottajia. (Kansalaisyhteiskunta 2005.)

Järjestöt ovat kunnille tärkeä yhteistyökumppani palveluiden tuottamisessa. Yhteistyö edellyttää tavoitteellisuutta, jossa keskustellaan asiantuntemuksen hyödyntämisestä ja yhteistyön kehittämisen keinoista. Yhdistykset tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden kuulua yhteisöön ja osallistua mielekkääseen tekemiseen. Toimintaan on mahdollista tulla mukaan myös osaamattomuutta kokevien ihmisten, jolloin osallisuus lisääntyy. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018.)

Vapaaehtoistyötä tukee, rajoittaa ja määrittää laki. Suomessa ei ole erillistä yleistä vapaaehtoistyötä säätelevää lakia, mutta siihen vaikuttaa useat erilliset kohdat lakiteksteissä. (Mäkinen 2017, 22.) Näitä lakeja ovat muun muassa vahingonkorvauslaki, lastensuojelulaki, työsuojelulaki, laki rikostaustan selvittämisestä, henkilökisterilaki, sekä hygieniaääräykset ja vaitiolovelvollisuus. (Pennanen 2015, 10.)

Vapaaehtoisten käyttämisessä on tärkeää heidän hyvinvoinnistaan huolehtiminen. Monet vapaaehtoiset toivovat ja arvostavat koulutusta, koska sillä on tärkeä osa heidän osaamisensa kehittämisessä ja jaksamisessa. (Hölsömäki 2008, 111.)

Vapaaehtoistyötä tehdessä on tärkeää panostaa empatiaan, koska se lisää ihmisten sitoutumista tehtäväänsä. On tärkeää, että vapaaehtoinen kokee tulleen kuulluksi vuorovaikutuksessa suhteessa työtä tarjoavaan. Sanotaan, että auttaja saa itse eniten. Tämän takia on tärkeää, että aistimme toisten tunteet ja elämäntilanteet auttamistilanteessa niin suhteessa autettavaan kuin suhteessa vapaaehtoiseenkin. (Pelkonen 2017, 35.)

3.2 Vapaaehtoistoiminnan motiivit

Vapaaehtoistyön motiivina saattaa olla hyöty liittyen opintoihin tai työelämään. Auttamisen halu ja siihen liittyvä arvopohja on kuitenkin kaikista syistä tärkein. Vahvoja syitä toiminnassa mukana olemiselle ovat myös toiminnan hauskuus, kaverit ja yhdessä tekeminen sekä mahdollisuus tavata uusia ihmisiä. Ne, joille motivaatio tulee ulkopuolelta, eli painostuksena jonkun muun taholta, kokevat auttamismotivaationsa heikoimpana. (Myllyniemi 2012, 24.)

Vapaaehtoistyöhön liittyy oppimista, joka saattaa toimia motiivina työskentelylle. Arkipäivän oppiminen vapaaehtoistyössä saattaa synnyttää ihmiselle syviä ja tärkeitä kokemuksia. Vapaaehtoistyössä on mahdollisuus muuttaa omia ennakkokäsityksiä. Kokemukset syventävät oppimista ja mielikuvat itselle haasteellisista asioista voivat vaihtua empatiaksi ja herkkyydeksi ymmärtää esimerkiksi toisten ihmisten tilanteita. (Eskola 2001, 201-211.)

3.3 Vapaaehtoistyön esteet ja haasteet

Vapaaehtoistyössä voi syntyä kuormitusta, koska työ saattaa olla ”koukuttavaa” ja siihen syntyy monesti myös vahva tunneside. Tällöin työstä voi tulla elämää vahvasti hallitseva asia. Silloin tällöin vapaaehtoistyössä kohdattavat asiat voivat olla raskaita ja ne saattavat avata omia käsittelemättömiä traumoja. Vapaaehtoinen saattaa vaatia itseltään ammatillista osaamista, jolloin oma ajankäyttö voi kärsiä, kun vapaaehtoinen haluaa osallistua kaikkeen mahdolliseen toimintaan. Tällaisen tilanteen voi aiheuttaa myös riittämätön koulutus ja ohjaus sekä ristiriitaiset ohjeet tai vuorovaikutusongelmat. (Porkka 2015, 47.)

Lainsäädännöstä ei suoraan löydy kohtaa, joka kertoisi, minkälaisia tehtäviä vapaaehtoistoimintaan voi kuulua ja mitä ei. Periaatteena pidetään kuitenkin sitä, että vapaaehtoistoiminnalla ei voi korvata ammattihenkilöstön työtä niilläkään aloilla, joissa vapaaehtoistoiminta ja ammattityö ovat lähellä toisiaan. Raja näiden kahdella voi olla häilyvä, mutta lähtökohtana pidetään sitä, että vapaaehtoinen toimii tukijana tai vertaisena ja lain edellyttämä pätevyyttä vaativa työ kuuluu ammattilaiselle. (Wilberg 2015, 10.)

Oma selkeä rooli vapaaehtoisen työssä on ensiarvoisen tärkeä, jotta vapaaehtoistyössä oleva henkilö tietää miten toimia pulmatilanteissa. Vapaaehtoistyö vaatii tekijältään paljon omaa tervettä järkeä ja opastusta tehtävään. Vapaaehtoistyöhön vaikuttaa pitkälti ihmisen oma elämäkokemus, persoonallisuus sekä vuorovaikutustaidot. Tämä voi olla niin etu kuin

haitta työtä tehdessä. Onnistuneella tuella, rohkaisulla ja palautteen annolla voidaan selviytyä monista haasteista vapaaehtoistyön kentällä. (Porkka 2009, 88-89.)

3.4 Altruismi ja egoismi

Altruismin käsitteen määritteli aikanaan Auguste Comte, filosofi ja sosiologian isä. Hän katsoi altruismin olevan itsekkyyden vastakohta. Altruistisesti käyttäytyvä henkilö toimii muiden hyväksi, vaikka siitä koituisikin itselle tappiota eikä hän hyötyisi asiasta lainkaan itse. Altruismia on käsitelty niin filosofien, psykologien kuin biologienkin toimesta. (Kansalaisareena 2016.)

Altruismin määritelmä on periytynyt pitkälti kantilaisesta filosofiasta, joka sai alkunsa 1700-luvulla. Kantilaisessa määritelmässä altruistisesta käyttäytymisestä voidaan puhua vain, mikäli yksilö kokee hyödyn laskua tai kärsimystä. Kyseessä on siis uhrautuminen toisen puolesta. Mikäli teko aiheuttaa tekijälleen mielihyvää, silloin ei voida kantilaisen määritelmän mukaan puhua altruismista. (Airola 2017, 32-34.)

Altruismin käsite on ollut ristiriitainen, ja siitä on käyneet kiistaa niin humanistit, uskonnolliset tahot kuin vapaakaupan kannattajat ja sosialistitkin. Altruismin tarkka merkitys saatiin määriteltyä vasta vuonna 1884, jolloin se sai seuraavan määritelmän:” Devotion to the Welfare of others; regard for others, as principle of action; opposed to egoism or selfishness. (Yliranta 2018, 11.)

Ihminen on omaan hyvinvointiinsa suuntautunut olento, jolla on yleensä kiinnostus myös toisen ihmisen hyvästä. Voimme tehdä asioita, joissa on tarkoituksena edistää omaa tai toisen etua. Auttaminen ja itsekkyyys kulkevat monesti käsi kädessä, eivätkä sulje toisiaan pois. Näitä käsikädessä tai irrallaan kulkevia tyylejä elää ja toimia kuvataan käsitteillä altruismi ja egoismi. (Pessi & Saari 2008, 51-52.)

Altruismi käsitteenä tarkoittaa sellaista inhimillistä asennetta ja toimintaa, jossa päämääränä on toisen ihmisen hyvän edistäminen ilman pyrkimystä

oman edun tai hyvän lisäämiseen. Puhtaassa altruismissa eli toisten eteen tehtävässä työssä ei pyritä saavuttamaan kiitosta, kunniaa tai vastapalveluksia. Altruistisesta toiminnasta saattaa olla toimijalle lopulta hyötyä, mutta tällaisen edun saaminen ei ratkaise toimintaan ryhtymistä. (Raunio 2007, 116.)

Altruismia ilmenee eriasteisena. Pitkällä aikavälillä osa altruismista voi osoittautua omaa etua palvelevaksi. Jossain tapauksissa yksilö voi hyötyä ryhmän menestyksestä. Tietyissä toimintamalleissa sen sijaan hyötyvät yksinomaan toiset. Altruismissa on kyse avunantajan ja avun vastaanottajan välisestä vuorovaikutuksesta, joko välittömästä avunannosta tai välillisestä avusta eri organisaatioiden kautta. (Pessi & Saari 2008, 64-65.)

Vapaaehtoistyöhön rekrytoitaessa voidaan miettiä, kuinka paljon altruismin olemassaolo vaikuttaa ihmisten motivointiin. Ihmisiä voidaan motivoida kehittämällä heitä tulemaan auttamaan muita tai auttamaan sekä itseään että muita. Vapaaehtoistyön kentällä voidaan siis pohtia vähentääkö työn arvoa se, että myös auttaja saa työstään jotain. (Kansalaisareena 2016.)

Suomessa noin joka viides on tutkimusten mukaan sitoutunut johonkin pitkäjänteiseen auttamistyöhön. Tämä luku kertoo positiivista suomalaisten auttamishalusta. Suurimpina syinä osallistumattomuuteen pidetään ajanpuutetta ja terveydentilaa. Auttaminen nähdään Suomessa sosiaalisesti suotavaksi, lähes velvoittavaksi. Auttamispotentiaalia Suomesta löytyykin paljon. (Pessi & Saari 2008, 234-235.)

Altruismille vastakkainen asenne on egoismi. Itsekäs toiminta pyrkii aina oman edun lisäämiseen tai turvaamiseen. Puhtaassa egoismissa ihminen tavoittelee vain omaa etua, eikä kiinnitä huomiota toisiin. Egoistinen toiminta voi tuottaa hyvää myös muille, mutta aito egoisti ei tähän tähtää. Pyrkimyksenä on ensisijaisesti oman edun tavoittelu, mutta egoistille hyvässä tilanteessa hänen toiminnastaan seuraa hyvää myös muille, mikä antaa toiminnalle oikeutuksen. (Raunio 2007, 116.)

Egoismi jakautuu etiikassa kahteen alalajiin. Ihminen voi olla luonnoltaan itsekäs, jolloin puhutaan psykologisesta egoismista. Toisessa mallissa katsotaan, että ihmisen tulee toimia itsekkäästi, jolloin kyse on eettisestä egoismista. Eettisen egoismin päämääränä on toimijan oman hyvän toteuttaminen. Eettiselle egoistille yksilön oma hyvä on ainoa asia, jolla on arvoa hänelle itselleen. (Tieteen termipankki 2016.)

Riippuen suuntauksesta egoistinen käytös voidaan nähdä joko pahana tai hyvänä. Etiikassa ajatellaan, että egoismi on luonteenpiirre, joka ihmisellä on. (Airola 2017, 32-34.)

4 OSALLISUUS JA OSALLISTAMINEN

4.1 Osallistumisen kautta osallisuuteen

Osallistuminen ja osallisuus menevät usein käsitteinä sekaisin. Osallistuminen voidaan määritellä seuraavasti: Osallistuminen on toimintaa, jossa toimitaan prosessissa yhdessä muiden kanssa. Kansalainen toimii aktiivisena toimijana. Prosessin kannalta on tärkeää, että toimijalla on oma halu ja kyky toimia aloitteentekijänä itselleen tärkeissä yhteiskunnallisissa asioissa. (Leinonen 2007, 28-29.)

Osallisuus nähdään positiivisena käsitteenä, joka on usein tavoitteena ohjelmissa ja projekteissa, joissa pyritään esimerkiksi aktivoimiseen, elämänhallintaan tai syrjäytymisen ehkäisyyn. Osallisuus sopii moneen eri käyttötarkoitukseen, mutta analyttisesti sen määrittelemine on vaikeaa. (Siisiäinen 2015.) Osallisuus voidaan määritellä esimerkiksi näin: Osallisuudessa on kyse tunteesta, jonka osallistuja saattaa kokea kiinnittyään yhteiskunnallisiin ja yhteisöllisiin projekteihin. Osallisuus voidaan liittää niin edustukselliseen demokratiaan kuin osallistujasta lähtevään kansalaistoimintaan. Osallisuudesta voidaan erotella rooleja, kuten osallisuus asiakkaana, kunnan asukkaana tai osallisuus kansalaisena. (Leinonen 2007, 28-29.)

Uuden jäsenen liittyessä yhdistykseen tai muuhun ryhmään lähdetään usein liikkeelle kohtuullisen yksinkertaisen toiminnan kautta. Tällaisia tehtäviä ovat usein esimerkiksi talkoot, tapahtuma järjestelyt tai muu sellainen, joka ei vaadi yhdistyksen toiminnan tuntemusta tai asiantuntijuutta, mutta jonka kautta pääsee tutustumaan ryhmän muihin jäseniin. Tämä mahdollistaa myös lyhyemmän sitoutumisen tehtäviin. Toiset kokevat tämän riittämättömäksi. Osa uusista jäsenistä haluaa päästä mukaan miettimään asioita ja käyttämään valtaa sen suhteen, mitä ylipäänsä tehdään. Aina vapaiden käsien antaminen ei kuitenkaan ole mahdollista esimerkiksi rahoittajien takia. Mahdollisuuksien mukaan toimijoiden olisi kuitenkin hyvä päästä tutkimaan, kokeilemaan ja oppimaan yhdessä muiden kanssa. (Laitinen 2006, 85-86.)

Osallistamiseen ei ole kuitenkaan olemassa mitään selkeää ja yksiselitteistä toimintamallia, varsinkaan niiden kohdalla, jotka eivät muutenkaan ole aktiivisia kävijöitä esimerkiksi kulttuuritapahtumissa. Jotta kävijät löytäisivät paikalle, täytyy olla uskallusta rikkoa totuttuja toimintamalleja. Osallistaminen vaatii sen riskin ottamista, että asiakkaat ottavat roolia toiminnassa. (Lindholm 2015, 139-141.)

Toimintaan osallistuvasta riippuen kyse voi olla aktivoivasta osallistamisesta, joka tarkoittaa sitä, että toimijan oletetaan ottavan osaa jonkun tietyn tahon, esimerkiksi järjestön organisoimaan toimintaan. Päämäärä tällöin on monesti osanottajan voimaannuttaminen, itsetunnon kohottaminen, elämäntilanteen parantaminen tai uusien taitojen opettaminen. Tavoitteena on kansalainen, joka osallistuu aktiivisesti, mutta se on mahdollista vain, jos toimintaan osallistuva itse sitä haluaa. Tätä osallisuuden muotoa käytetään erityisesti sellaisten ihmisryhmien kohdalla, joiden tilannetta ja asemaa halutaan parantaa. Ideaalityyppi osallistumisesta on ”aito” osallistuminen, joka on toimintaa, jossa toimija tietoisesti ja vapaasti sekä tietyt tiedot omien päätöksiensä osallistua toimintaan, joka täsmää hänen kiinnostuksen kohteisiinsa. (Siisiäinen 2015.)

Osallisuuden tasot vaihtelevat. Voidaan ajatella, että toimia voi maailman, yhteiskunnan, varsinaisen toiminnan tasolla sekä ajassa ja paikassa tapahtuvassa toiminnassa. Maailman tasolla asiat voivat liittyä kulutukseen, avustustyöhön, globaaleihin kampanjoihin. Yhteiskunnan tasolla puhutaan politiikasta, mediasta ja kulutuksesta. Varsinaisen toiminnan tasolla kyseessä voi olla muun muassa tiedotus, palvelutuotanto, hallitustyö tai nuorisotoiminta. Ajassa ja paikassa tapahtuva osallisuus voi olla esimerkiksi kokouksia, koulutuksia tai vaikkapa tapahtumia. Osallisuus voi kohdistua niin yksilöön kuin ryhmään tai yhteisöön. (Laitinen 2006, 86-87.)

4.2 Osallisuus

Osallisuus käsitteenä tarkoittaa kuulumista yhteiskuntaan ja yhteisöön. Osallisuus merkitsee vaikuttamista, mukanaoloa, huolenpitoa ja yhteisesti rakennetusta hyvinvoinnista osalliseksi pääsemistä. Osallisuus on noussut

tärkeäksi yhteiskunnalliseksi tavoitteeksi. Osallisuuden avulla pyritään löytämään ratkaisuja moninaisille yhteiskunnallisille haasteille ja sosiaalisille ongelmille. Osallisuus on noussut myös sosiaali- ja terveyspalveluiden tärkeimmäksi tavoitteeksi. Osallisuus ja osallistuminen liitetään monessa yhteydessä synonyymeiksi. Tämä on kuitenkin epäjohdonmukaista. Osallisuudessa palveluiden käyttäjän ja asiakkaan toiminnalla on vaikutusta palveluprosessiin. Osallistuminen sen sijaan taas tarkoittaa mukanaoloa esimerkiksi tiedonantajan roolissa. Osallisuuden kokemuksen voi saada osallistumalla. (Romakkaniemi yms. 2018, 15.)

Osallistuminen ja osallisuus voidaan määritellä myös näin: Osallistuminen on yksilön aktiivista mukanaoloa demokraattisessa ja yhteisöllisessä prosessissa. Osallisuus sen sijaan on yksilön kokemus omasta halusta, kyvyistä ja mahdollisuuksista vaikuttaa. (Helsingin kaupunki 2012.)

Osallisuus on subjektiivinen kokemus, jossa ratkaisevaa on osallistujan oma tunne osallisuudesta. Osallistamisen tarkoituksena on vahvistaa mielipiteiden ja toiveiden kuulemista ja antaa mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Osallisuudella tuetaan itsetunnon vahvistamista, ehkäistään syrjäytymistä sekä lisätään yhteisöllisyyden ja yhteisöön kuulumisen tunteen kasvua. (Järvinen & Mikkola 2015, 13-14.)

Osallisuuden tasot voidaan erotella sen mukaan, mihin ollaan osallisina. Näitä tasoja voi olla esimerkiksi osallisuus omaan elämään tai yhteiskuntaan. Ihmisen on helpompi hyväksyä osallisuus omaan elämään kuin osallisuus yhteiskuntaan. Osallisuus yhteiskunnallisella tasolla merkitsee osallisuutta päätöksentekoon ja se taas tarkoittaa vallankäyttöä. Omasta vallasta luopuminen tai sen jakaminen voi olla kuitenkin välillä vaikeaa, mikäli muiden mielipide ei vastaa omaa ajatusta. (Heikkonen 2015.)

Osallisuus rakentuu vuorovaikutuksessa suhteessa toisiin ihmisiin. Osallisuus toteutuu, kun ihminen kokee tulevansa ymmärretyksi ja hänen aloitteisiinsa ja ideoihin suhtaudutaan kannustavasti ja myönteisesti. Samalla hän saa osallistua valintojen ja päätöksen tekoon. Ihmisen hyvinvointi on kiinni siitä, kokeeko hän olevansa aktiivisen toimijan roolissa omassa elämässään. (Järvinen & Mikkola 2015, 17.)

Osallisuuden kokemukseen liittyy kokemus siitä, että tekojemme kautta yhteinen maailmamme on muuttunut edes vähän. Vuorovaikutus on merkittävässä roolissa. Jos osallistujilta kysytään, mutta vastaukset eivät ikinä toteudu, koee osallistuja osallisuuden heikkona. Osallisuuden syntymiseksi, tulee osallistujille tarjota jotakin, joka toivottaa tervetulleeksi ja jonka avulla syntyy tunne siitä, että olen merkityksellinen yhteisön jäsenille. Monesti osallistuja houkutellessaan mukaan kysymällä mielipiteitä, mutta liian usein törmätään siihen, että toiminta ei kuitenkaan muutu. (Kiilakoski 2017, 85-86.)

Tasa-arvoinen osallistuminen vaatii sitä, että asioista ja niiden tarkoituksesta voidaan keskustella kriittisesti. Samalla syntyy uusia ideoita vaihtoehtoiksi sekä vaatimuksia ja ehdotuksia. Tasa-arvoisessa tilanteessa eri asemassa olevat toimijat pääsevät aitoon konsensuskseen. (Siisiäinen 2015.)

Osallisuus on kompleksinen käsite. Tähän syynä on se, että kyseessä on luonteeltaan suhdekäsite. Käsite kuvaa yksilön tai ryhmän välistä sidosta. Tällöin puhutaan kysymyksistä, kuten yksilön toimintarooleista ja asemasta sekä kyvystä toimia, lähiympäristön luonteesta tai ryhmien asemasta. Osallisuudella viitataan siis useaan eri toimintaympäristöön, rooleihin, harrasteryhmiin tai vaikkapa laajemmin kansalaisuuteen ja suhteeseen yhteiskuntaan. Ylipäänsä osallisuus on aina osallisuutta johonkin itseä suurempaan kokonaisuuteen. (Kiilakoski 2017, 90-91.)

4.3 Nuoren osallisuus

Nuorten osallisuus on nostettu lainsäädännön keskiöön (kuntalaki 365/1995, nuorisolaki 72/2006). Esimerkiksi kouluihin perään kuulutetaan jatkuvasti osallisuuskasvatusta. Nuorten osallistuminen ja osallisuus voi olla hyvin monimuotoista. Osallisuuden määrittäminen on vaikeaa. Osallisuus on periaate, jonka mukaan yksilöllä on oikeus saada tietoa ja osallistua päätöksen tekoon koskien häntä itseään ja omaa ympäristöään. Osallisuudessa on kyse myös tarpeellisuuden tunteesta suhteessa yhteisöön tai yhteiskuntaan. Osallisuus vaikuttamisessa koskee erityisesti kan-

salaisvaikuttamista ja poliittista vaikuttamista. Nuorten osallisuuden lisäämisessä pyritään kuulemaan nuoria ja löytämään uusia keinoja nuorten kuulemisen lisäämiseksi. Osallisuus on yhteydessä nuorten elämönhallintaan ja se voidaan yhdistää syrjäytymisen ehkäisyyn. (Miettinen 2009, 103-104.)

Toiveena on, että nuori pääsee vaikuttamaan oman elämänsä suuntaan. Nuorten osallisuus on osa toimintaympäristössä vallitsevaa asennetta, jossa tehdään näkyväksi mahdollisuus aktiiviseen toimijuuteen ja mielipiteen ilmaisemisen mahdollisuuteen. Lapsilla ja nuorilla kansalaisidentiteetti kehittyy erityisesti lähiympäristön suhteissa. Arjen ympäristöihin olisi siis hyvä lisätä toimintamahdollisuuksia. Yhteiskunnallisella tasolla oli tärkeää edistää nuorten ja aikuisten välistä luottamusta. Liian usein nuoret nähdään ”tulevina” kansalaisina, joilla ei ole hirveästi mahdollisuuksia omaehtoiseen toimintaan. (Louhela 2016, 55-56.)

Kulttuurisella puolella nuoren osallistamisella on kaksi tehtävää; nuori oppii taidelähtöisistä menetelmistä ja saa osallistumisen kokemuksia. Työn tulisi tukea nuoren omien kokemusten peilaamista ympäröivään yhteiskuntaan. Onnistuneessa tilanteessa työ tekee näkyväksi sekä osallistujan itsensä, että hänen ajatuksensa aktiivisesta elämästä. Tällaisessa tilanteessa nuori saa ottaa osaa yhteiskuntaan tavalla, jossa hän saa ilmaistua oman mielipiteensä turvallisessa ilmapiirissä. Tarkoitus ei ole tarjota nuorille valmiita aktiviteetteja, vaan tehdä niitä yhdessä nuorten kanssa heidän aloitteestaan ja heidän ehdoillaan. Kun nuoret otetaan mukaan tapahtuman toimijoiksi, vahvistetaan viestiä siitä, että tapahtumia tehdään nuoria varten. (Mäenpää 2015, 88-89.)

Kulttuurisen nuorisotyön tärkeimpiä tavoitteita ovat voimaannuttaminen, yhteiskunnallisen toimijuuden mahdollistaminen, eettis-moraalinen kasvatusta, kansalaiseksi kasvamisen tukeminen, kokemusten tuottaminen sekä nuorisotyön sisällön ja muotojen kehittäminen. (Helsingin kaupunki 2015.)

Nuoren osallistumisen taustalla esimerkiksi vapaaehtoistyöhön on usein ystävät ja kaveripiirit. Auttamishalu korostuu myös. Motiivina nähdään

myös hyödyllisyys omalle CV:lle, uralle ja verkostoille. On tutkittu, että vapaaehtoistyö ja osallisuus vahvistavat ja todentavat omaa minäkuvaa sekä elämäkatsomusta ja arvomaailmaa. Osallistumisen ja vapaaehtoistyön taustalla voi olla myös harrastustoiminnan etsiminen, hauska tekeminen tai itsensä toteuttaminen. Elämäkatsomukselliset teemat korostuvat nuorten vapaaehtoistyössä. Nuori etsii toiminnan kautta omaa minäkuvaansa, rajoja, maailmankuvaa ja suhtautumista kansalaisvelvollisuuksiin. (Grönlund 2017, 114-118.)

Osallisuus lisää nuoren elämänlaatua ja hyvinvointia. Kulttuuri yhdistettynä osallisuuteen lisää sosiaalista pääomaa, sosiaalista yhdessäoloa ja aktivoi kanssakäymistä. Osallistumalla ihminen saa kokemuksen kuulumisesta, johonkin itseään tukevaan yhteisöön. Nuori kokee osallistuessaan hallitsevansa tilanteen ja ympäristön paremmin sekä saavuttavansa jotakin. Itsetunnon vahvistuminen tapahtuu uusien kokemusten, avoimuuden ja empatian tunteiden myötä sekä kommunikoimalla. (Helsingin kaupunki 2012.)

Suomessa nuoret osallistuvat vapaaehtoistoimintaan aktiivisesti. Tutkimusten mukaan kolmannes nuorista on mukana jossain toimintamuodossa, erityisesti tämä näkyy urheilutoiminnassa, kasvatuksen kentällä, oppilaskuntatoiminnassa ja tukihenkilötoiminnassa. Myös uskonnollinen toiminta on nuorten parissa melko suosittua. (Grönlund 2017, 118.)

Nuorten vapaa-ajassa näkyvät heidän omat mieltymyksensä, jotka vaihtelevat koulutuksen, sukupuolen ja sosiaaliluokan mukaan. Saman tyyppinen sosiaalinen tausta synnyttää samanlaisia mieltymyksiä. Harrastukset ja vapaa-ajan viettotavat kasvattavat nuorten kulttuurista ja sosiaalista pääomaa sekä nuorten kulttuurisia ja sosiaalisia taitoja. (Helve 2009, 252-253.)

Nuoret odottavat, että heitä pyydetään mukaan. Yksi viidestä toimintaan osallistumattomasta nuoresta kertoo syyksi, että heitä ei ole pyydetty osallistumaan ja tämän seurauksena he eivät uskalla tai osaa hakeutua omaehtoisesti mukaan toimintaan. Aikuisen apua tarvitaan. Keskeisessä roolissa ovat koulut ja esimerkiksi seurakunnat ja yhdistykset. (Grönlund 2017, 118.)

Nuorisoliikkeillä ja -järjestöillä sekä seurakunnan nuorisotyöllä on pitkät perinteet kansalaisten kasvattamisessa. He ovat ottaneet roolia tehtävässä jo ennen toista maailmansotaa. Tavoitteiksi on asetettu muun muassa yleiset kansalaistaidot tai jonkin tietyn ideologian omaksuminen. Nuorisoliikkeet ovat kasvattaneet oman ideologiansa mukaiseen vaikuttamiseen ja nuorten etujen ajamiseen yhteiskunnallisella tasolla. Nuorten toive siitä, että heidät otetaan mukaan, on nykypäivää, mutta 1900-luvun alussa varauksellisuus nuoria kohtaan oli suurta, mikä johtui pitkälti kehityspsykologian varhaisista tulkinnoista nuorten osallistumista ja vaikuttamista kohtaan. 1990-luvun lopulla nuorten passiivisuudesta huolestuttiin ja tuon jälkeen kouluissa, paikallishallinnon järjestelmissä ja nuorisotyössä on perustettu ja tuettu erilaisia nuorten vaikuttamisen ja osallistumisen muotoja. Nykypäivän tarkoituksena on tarjota mahdollisuus voimaannuttavaan osallisuuteen ja vaikuttamiseen. (Nieminen 2009, 5- 22.)

Nuorille suunnatussa vapaaehtoistyössä tulee huomioida toiminnan monimuotoisuus, koska tutkimusten mukaan yksi sadasta suomalaisnuoresta ei osallistu vapaaehtoistyöhön siksi, että aihe ei kiinnosta tai hän ei yksinkertaisesti halua osallistua. Nuorten kohdalla suurena esteenä on myös se, että nuoret kokevat, etteivät he tiedä, miten toimintaan pääsee mukaan. Nuoret haluavat kuulua ryhmään, ja vapaaehtoistyön toiminta-areenoilla on mahdollisuus näyttäytyä tällaisena mahdollisuutena. (Kansalaisyhteiskunta 2004.)

Nuorille organisoitua vapaaehtoistyötä pohdittaessa tulee jättää tilaa nuorten omille toimintavoille ja motiiveille. Yhteinen keskustelu nuorten kanssa ja nuorten omien intressien toteutuminen johtavat parhaaseen lopputulokseen jossa nuoret ovat mahdollisimman paljon itse suunnittelemassa, kehittämässä ja valitsemassa toiminnan kenttiä ja tapoja aikuisten tukiessa taustalla mahdollistajina. Keskeistä nuorille suunnatussa toiminnassa on se, että vapaaehtoistyö on aidosti vapaaehtoista. Pakollinen osallistuminen luo negatiivisia kokemuksia, kääntyy itseään vastaan ja vähentää toiminnan hyviä vaikutuksia. Toiminta ei myöskään tuota vastaavanlaista iloa kuin aidosti vapaaehtoinen toiminta. Toimivuus vapaaehtoistyössä vaatii

panostusta ja valmistelua. Jotta vapaaehtoinen kokisi olevansa tarpeellinen, täytyy toiminnalle olla aito tarve. Vapaaehtoistoiminnassa on kyse ihmillisistä tarpeista, jotka ovat hyvin perustavanlaatuisia. Yhteisöön kuuluminen, tarpeellisuuden tunne, merkityksellisyyden ja myötätunnon kokeminen, vaikuttaminen ja onnistumisen kokemus ovat jokaiselle tärkeitä yksilönä ja yhdessä. (Grönlund 2017, 120-121.)

Nuorten osallisuus rakentuu suhteessa asuinalueeseen. Hyvinvoinnin alueellinen erilaistuminen vaikuttaa suuresti syrjäytymisen syntyyn. Sosiaaliset suhteet, yhteisöt ja lasten ja nuorten identiteetti ovat keskeisiä tekijöitä nuorten elinolojen kehittämisessä. (Miettinen 2009, 105-106.)

Järjestöt ovat kunnille tärkeä yhteistyökumppani palveluiden tuotannossa. Yhteistyö edellyttää tavoitteellisuutta, jossa keskustellaan asiantuntemuksen hyödyntämisestä ja yhteistyön kehittämisen keinoista. Yhdistykset tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden kuulua yhteisöön ja mielekkääseen tekemiseen. Toimintaan on mahdollista tulla mukaan myös osaamattomuutta kokevien ihmisten, jolloin osallisuus lisääntyy. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2018.)

5 KEHITTÄMISMENETELMÄT

5.1 Laadullinen tutkimus

Mitä tahansa tutkimusta, jossa ei käytetä tilastollisia menetelmiä tai muita määrällisiä keinoja, kutsutaan laadulliseksi tutkimukseksi. Laadullisessa tutkimuksessa käytetään lauseita ja sanoja lukujen sijaan. Pyrkimyksenä on kuvata ilmiötä ja ymmärtää sitä mielekkäästi tulkiten. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään asioita ja ilmiöitä syvällisemmin. Laadullisessa tutkimuksessa tutkitaan yksittäistä tapausta tapausjoukon sijaan. Tarkoituksena on saada mahdollisimman paljon irti yhdestä havainnointikokemuksesta eli tapauksia käsitellään mahdollisimman perusteellisesti. (Kananen 2008, 24-25.)

Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyssä tutkimuksessa tutkitaan merkitysten maailmaa sosiaalisena ja ihmisten välisenä. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on tavoittaa ihmisen merkityksellisiä tapahtumaketjuja ja löytää ihmisen omia kuvauksia koetusta todellisuudesta. (Vilkkä 2005, 97.)

Laadullisessa tutkimuksessa on kyseessä prosessi, jossa on kyse tutkimustoiminnan ymmärtämisestä oppimistapahtumana. Prosessiksi tutkimusta voidaan kuvata myös siksi, että tutkimuksen etenemistä ei välttämättä voida etukäteen jäsentää selkeästi eri vaiheisiin, vaan ne voivat muokkautua tutkimuksen edetessä. Tutkijalla tulisi olla valmiuksia tiedostaa oman tietoisuutensa kehittymisen prosessin aikana ja hänen tulisi olla valmis tekemään uudelleen linjauksia tutkimukseen liittyen. (Kiviniemi 2007, 70.)

Tutkimusmenetelmiä ja tutkimusotteita voi olla useampia, kun tehdään laadullista tutkimusta. Tiedonkeruu, tapausten valinta ja analyysi- ja tulkintavaiheet ovat osa menetelmiä, joiden tulee olla tieteellisiä, järjestelmällisiä, hyväksytyjä ja järkipäisiä. Tutkimuksen pohjana ovat menetelmät, eivätkä tutkijan omat ennakkoluulot ja asenteet. (Kananen 2008, 55.)

Tieteellisten menetelmien kriteereistä tulisi täytyä seuraavat: pyrkimys objektiivisuuteen, julkisuus, korjaavuus, kriittisyys, autonomisuus ja edistyvyys. Laadullisen tutkimuksen tiedonkeruumenetelmiä ovat havainnointi,

haastattelut, dokumentointi, toimintatutkimus ja tapaustutkimus. (Kananen 2008, 55-57.)

Haasteena laadullisessa tutkimuksessa on tutkimukseen sisältyvä kysymys siitä, tutkitaanko kokemuksiin vai käsityksiin liittyviä merkityksiä. Näiden kahden välillä ei välttämättä ole yhteyttä; kokemuksen ollessa aina omakohtainen, käsitykset kertovat enemmän yhteisön perinteisistä ja tyyppillisistä tavoista ajatella. Kokemukset eivät voi tulla tyhjentävästi ymmärretyiksi. Tutkittavalle on asetettava mitä-kysymysten lisäksi, myös miksi-kysymyksiä, jotta tutkijalle avautuisi enemmän vaihtoehtoja tulkintaan. Tämä on tärkeää, kun tutkitaan laatujen ja merkitysten maailman asioita ja ilmiöitä. (Vilkkä 2005, 97-98.)

5.2 Tutkimushaastattelu

Tutkimushaastattelu pohjautuu samoihin vuorovaikutusta koskeviin oletuksiin kuin muutkin keskustelut. Tärkeää on osoittaa ymmärtämistä, kysyä kysymyksiä ja välittää kiinnostusta, jotka on omaksuttu jo kielenoppimisen yhteydessä yhteisön jäseneksi kasvatettaessa. Arkikeskustelusta tutkimushaastattelu eroaa roolijaolla ja tietyllä tarkoituksella. Haastateltavalla on tieto ja haastattelija on tietämätön osapuoli. Tilanteeseen on päädytty tutkijan aloitteesta ja hän ohjaa keskustelun suuntaa tiettyihin puheenaiheisiin. (Ruusuvuori & Tiittula 2017, 46-49.)

Haastattelu voi muistuttaa spontaania keskustelua, mutta eroaa siitä päämäärällä, johon pyritään. Haastattelija haluaa tietoa tietyistä asiasta ja johdattaa siksi haastateltavaa vastaamaan tiettyihin kysymyksiin. Haastattelu-tilanne myös aloitetaan ja lopetetaan tietyin toimin. Alussa sovitaan siitä, että keskustelu alkaa ja johdatellaan ohjeistamalla, mitä haastattelun aikana tapahtuu. Lopetus valmistellaan ja sovitaan jatkosta. (Ruusuvuori & Tiittula 2017, 46-49.)

Monien tieteenalojen aineistonkeruumenetelmänä 1990–2000 luvuilla yleistyi ryhmäkeskustelu. Aikaisemmin menetelmää käytettiin taloudellisuuden vuoksi, mutta nykyään ryhmäkeskustelun anti liittyy siihen, kuinka

paljon se kertoo ryhmien toimintatavoista. Ryhmäkeskusteluja käytetään niin yhdessä toisten aineistotyyppien kanssa kuin itsenäisenä menetelmänä. (Pietilä 2017, 111-116)

Eri tieteenalojen aineistonkeruumenetelmänä ryhmähaastatteluja on käytetty jo 1930-luvulta lähtien. Ryhmäkeskustelujen keskeistä antia on tiedon tuottamisen prosessi. Merkittävää ei ole, saavutetaanko lopputuloksessa yksimielisyyttä vai ei. Ryhmähaastattelussa haastattelijan rooli ei ole välttämättä yhtä merkittävä kuin yksilöhaastattelussa. Ryhmässä haastateltavat saattavat kommentoida myös toistensa puheenvuoroa kysymys-vastaus-formaatin sijaan. Erilaiset näkökulmat nousevat esille onnistuneessa ryhmähaastattelussa. Vuorovaikutustilanne voi kuitenkin nostaa esille vaikeasti ennakoitavia tapahtumia. Näitä ovat muun muassa vahvat keskustelijat, ensimmäisenä käytettyjen puheenvuorojen johdatteluvuus jatkossa tulevien vastauksien suhteen, keskustelun hajanaisuus tai varovaisuus sekä ristiriidat, jopa riidat keskustelijoiden kesken. (Pietilä 2017, 111-116)

5.3 Oppimiskahvila kehittämismenetelmänä

Oppimiskahvila on tehokas, yksinkertainen ja joustava tapa palautteen keräämiseen suuremmalta joukolta. Tilanne voidaan muokata ryhmälle sopivaksi, mutta peruseriaatteet ovat seuraavat: oppimiskahvilalle valmistellaan kahvilaa muistuttava tila, jossa on pieniä pöytäryhmiä, joissa istua. Jokaisessa ryhmässä on hyvä olla maksimissaan viisi henkilöä. (The World Cafe 2018.)

Tapaaminen alkaa kutsujan tervetuloivotuksilla. Näiden yhteydessä hän kertoo aiheesta sekä antaa ohjeet osallistujille. Ryhmät aloittavat keskustelun pienryhmissä. Ajaksi per piste suositellaan 20 minuuttia, mutta tämä on hyvä miettiä ryhmäkohtaisesti. Tarkoituksena on, että pöytäryhmissä istuvat kirjaavat ideansa isoille fläppi-papereille tai vaikkapa kahvilateeman mukaisesti kertakäyttöliinoille. Ideat voidaan kirjata jäsenyksinä, näkökulmina tai kuvina. Pienryhmäkeskustelun jälkeen ryhmien tulokset ja pohdin-

nat jaetaan suuremmalle ryhmälle. Tulokset kerätään jonkinlaiseksi esitykseksi, esimerkiksi grafiikan avulla. (The World Cafe 2018). Ideoinnit olisi hyvä lähettää ryhmän jäsenille tilaisuuden päätyttyä järjestäjän toimesta. (Tevere Oy 2017.)

Oppimiskahvilan tietoteorian kehittämisen takana ovat japanilaiset Ikujiro Nonaka ja Hirotaka Takeuchi. Heidän mukaansa tiedon ja informaation merkitys syntyy vasta ihmisten vuorovaikutuksessa. (Nonaka & Takeuchi, 1995, 58-59.)

5.4 Aineistoanalyysi

Aineiston analyysin on tarkoitus luoda laadullisen tutkimuksen aineistoon selkeyttä ja tuottaa uutta tietoa asiasta, jota tutkitaan. Pyrkimyksenä on informaatioarvon kasvattaminen tekemällä hajanaisesta aineistosta mielekästä ja selkeää. (Eskola & Suoranta 2014, 138-139.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa eli laadullisessa tutkimuksessa aineistoin kerääminen ja analysointi tapahtuvat usein osittain samaan aikaan. Tutkimusaineisto tulisi järjestää niin, että sen perusteella tehtyjä johtopäätöksiä voi irrottaa yksittäisistä tapahtumista, henkilöistä ja lausumista ja muuttaa ne yleiselle teoreettiselle ja käsitteelliselle tasolle. Usein ennen analysointia aineiston haastattelut ja muistiinpanot kirjoitetaan puhtaaksi. Mahdollisuuksien mukaan voidaan litteroida vain oleellisia osia raporttia varten. (Metsämuuronen 2006, 241-242.)

Käytännössä laadullisen aineiston analyysi tarkoittaa aineiston lukemista, tekstien tulkitsemista, pohtimista, vertailua ja teoretisointia. Tutkimuksellisia lähestymistapoja ovat muun muassa toimintatutkimus, elämäkertatutkimus, narratiivianalyysi, diskurssianalyysi ja etnografinen analyysi. Kaikki nämä vaativat tutkijan tekemää rikasta ja monimuotoista aineiston tulkintaa, vertailua ja luokittelua. (Rantala 2015, 108-109.)

Aineiston analyysi etenee kolmivaiheisesti: ensin aineistosta karsitaan epäolennainen informaatio. Aineisto tiivistetään etsien samalla tutkimuskysymykselle olennaisia ilmauksia. Toisena aineistosta etsitään eroavaisuuksia ja samankaltaisuuksia. Ryhmittelyssä aineisto tiivistyy, kun samaa

tarvoittavat käsitteet yhdistetään omiksi luokikseen. Tarkoituksena on luoda pohja ilmiölle, jota tutkitaan. Ryhmitellyt käsitteet muodostavat alaluokat, joista muodostuu yläluokkia ja pääluokkia. Viimeinen vaihe on abstrahointi eli käsitteellistäminen. Tässä vaiheessa alkuperäisilmauksista edetään johtopäätöksiin ja teoreettisiin käsitteisiin. Yhdistelyn kautta syntyy vastaus tutkimuskysymykseen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108-111.)

6 KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTUS

6.1 Kehittämishankkeen eteneminen

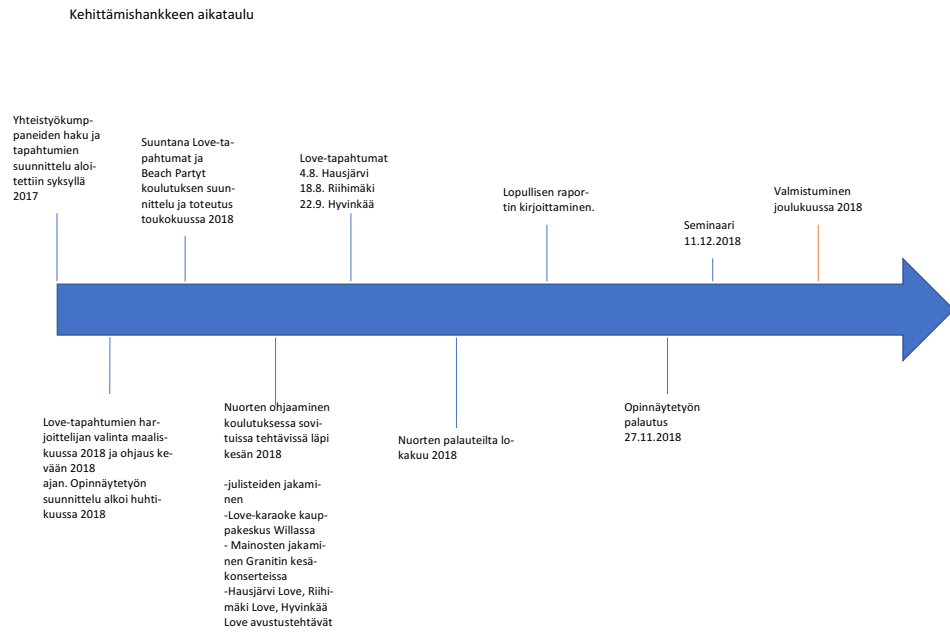
Kuvio 2 esittelee kehittämishankkeen etenemisen. Love-tapahtumien suunnittelu alkoi jo elokuussa 2017, mutta varsinaisen kehittämishankkeen suunnittelu alkoi huhtikuussa 2018. Nämä kaksi aikataulua ovat kulkeneet rinnakkain koko prosessin ajan.

Maaliskuussa 2018 saimme mukaan tapahtumien suunnitteluun harjoittelijan. Harjoittelija suoritti opintojaan Vierumäen urheiluopistolla. Hänellä oli menossa jakso, jossa suunniteltiin erilaisia tapahtumia. Harjoittelijan kanssa pidimme viikoittain viikkopalaverit, joissa jaoimme tehtäviä kahden tuottajan ja harjoittelijan kesken.

Toukokuussa järjestimme koulutustilaisuuden nuorille. Suuntana Love-tapahtumat ja Beach Partyt koulutuksen sisältö koostui tapahtumatuottamisen avaamisesta, kesän 2018 tapahtumien suunnittelusta ja nuorten aktivoimisesta mukaan tapahtumaan. Tapahtumat järjestettiin 4.8., 18.8. ja 22.9. ja kesäkuussa järjestimme myös promo-tilaisuuden kauppakeskus Willassa.

Käytin oppimiskahvila-menetelmää aineiston keräämiseen. Lokakuun lopussa 2018 järjestettiin oppimiskahvila eli palauteilta, jossa nuoret vastasivat Padlet-ohjelman avulla ennalta laadittuihin kysymyksiin. Vastaukset annettiin ryhmissä oppimiskahvila-menetelmän mukaisesti. Vastauksista keskusteltiin myös yhdessä. Tämän illan tulokset kirjoitin osaksi kehittämishankettani.

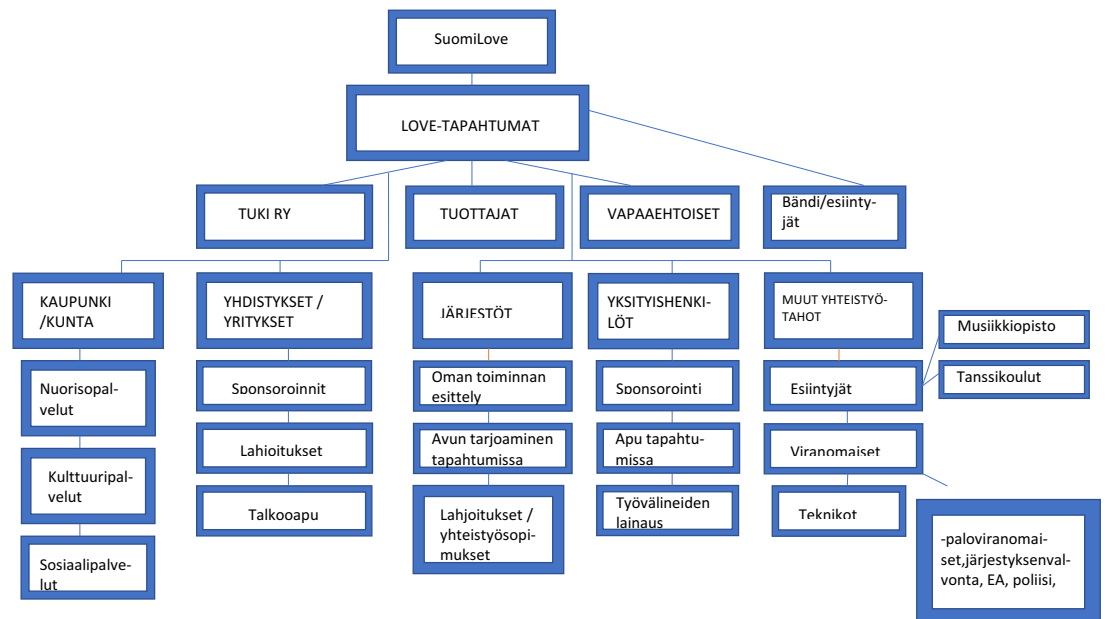
Lopullinen raportti valmistui syksyn 2018 aikana. Opinnäytetyön julkaisuseminaari pidetään 11.12.2018. Kehittämishankkeen päätty tähän esitelytilaisuuteen.

KUVIO 2. Kehittämishankkeen aikataulu

6.2 Love-tapahtumien yhteistyötahot

Love-tapahtumat toimivat vuonna 2018 yhteistyössä Hausjärven kunnan, Riihimäen kaupungin ja Hyvinkään kaupungin kanssa. Muita yhteistyötahoja mukana oli lukuisia. Sponsoreita, jotka antoivat tapahtumalle taloudellista tukea, oli mukana noin 30 kappaletta. Kaikkiaan yhteistyökumppaneita oli mukana noin 50 eri taholta. Alla olevassa kuviossa avaan yhteistyötahojemme moninaisuutta.

KUVIO 3. Love-tapahtumien yhteistyötahot

Sponsorit haimme tapahtumiin keväällä 2017, syksyllä 2017 ja keväällä 2018. Ensimmäisenä vuonna haimme sponsoreita vain yhteen tapahtumaan ja myöhemmässä vaiheessa kaikkiin kesän 2018 kolmeen tapahtumaan. Rakensimme kumpaankin vaiheeseen sponsoriportaikon, jonka avulla mukaan lähteminen onnistui niin pienemmille kuin isommillekin sponsoreille. Portaita oli kolme: hyväntekijät, sponsorit ja pääsponsorit. Vuoden 2018 tapahtumissa suurin osa sponsoreista valitsi osallistuvansa kaikkiin kolmeen tapahtumaan.

Rahallisen sponsoroinnin lisäksi meillä oli paljon tukijoita, jotka lahjoittivat jotain tapahtumien hyväksi. Tällaisia lahjoituksia tekivät muun muassa pitopalvelut ja leipomot. Saimme myös erilaisia tavaroita lainaan tai työvoimaa tapahtumiin.

Musiikkiopisto ja tanssikoulut auttoivat meitä tarjoamalla esiintyjiä tilaisuuksiimme. Riihimäellä ja Hyvinkäällä teimme myös yhteistyötä alakoulujen ja yläkoulujen musiikkiluokkien kanssa. Lapset ja nuoret osallistuivat suurkuoroon Riihimäki Love ja Hyvinkää Love -tapahtumissa.

6.3 Love-tapahtumien kohderyhmä

Love-tapahtumien kohderyhmä on koko perhe, joten mahdollisuus eri-ikäisten osallistamiseen oli hyvä. Haasteena oli löytää mahdollisimman kattava sisältötarjonta, jotta tapahtumat olisivat tarpeeksi houkuttelevia eri ikäisille.

Markkinointi tulee myös miettiä tästä näkökulmasta: Miten ja missä markkinointi on kannattavinta, jotta se tavoittaisi mahdollisimman suuren yleisön? Millainen markkinointi uppoaa mihinkin ikäryhmään ja miten löytää mahdollisimman paljon huomiota keräävät keinot?

Markkinoinnissa huomioimme myös jalkautumisen. Markkinointitilaisuudet järjestettiin paikoissa, joissa oli mahdollisimman monen ikäistä kävijäkuntaa. Samoin ohjelma mietittiin niin, että ihmiset pystyisivät osallistumaan iästään huolimatta. Tästä esimerkkinä vaikkapa Love-karaoket, joissa nuorimmat laulajat olivat 3–4-vuotiaita ja vanhin lähempänä 90:tä vuotta.

6.4 Markkinointitilaisuudet ja Love-tapahtumat vuonna 2018

Nuoret pääsivät mukaamme järjestämään markkinointitilaisuutta kauppakeskus Willassa, Hyvinkäällä. Järjestimme kesäkuun lopussa kaikille ilmaisen Love-karaoken, jossa jokaisella oli mahdollisuus päästä laulamaan rakkauslauluja ja yllättämään läheisiään. Nuoret olivat mukana jakamassa flyereita ja keräämässä yllätystarinoita varsinaisiin Love-tapahtumiin. Samalla he jakoivat myös Love-tapahtumien julisteet kaupungille.

Ensimmäinen varsinainen Love-tapahtuma järjestettiin Hausjärvellä, Miinan montun kesäteatterissa, 4.8. Nuoret olivat mukana järjestämässä ta-

pahtumaa. He auttoivat muun muassa käsiohjelmien jakamisessa, takatilan siistimisessä, tarjoiluiden esillepanossa ja ihmisten ohjaamisessa paikoilleen. Konsertti keräsi paikalla reilut 500 henkeä, mikä oli odotusten mukainen määrä. Konsertti onnistui suunnitellusti.

Toinen Love-tapahtuma järjestettiin Riihimäen maauimalassa 18.8. Tässä tapahtumassa erikoista oli se, että samana päivänä järjestimme kaksi ilmaista ja ikärajatonta tapahtumaa: Riihimäki Loven klo 15 ja Beach Partyn klo 18. Beach Party järjestettiin Riihimäellä jo 12. kerran, mutta aikaisemmin samana päivänä ei ole järjestetty kahta isoa ilmaistapahtumaa. Love-tapahtumat ja Beach Party tekivät yhteistyötä niin henkilökunnan, taloudellisten resurssien, teknisten asioiden kuin vapaaehtoistenkin kohdalla. Nuoret olivat mukana melko samanlaisissa tehtävissä kuin Hausjärvelläkin. Huomasin, että nuoria motivoivat tässä tilaisuudessa erityisesti artistit, joita he pääsivät tapaamaan. Tapahtumia seurasi päivän aikana vajaa 5000 henkilöä, joten onnistuimme saamaan paikalle toivotun kävijämäärän.

Kolmas tapahtuma järjestettiin Hyvinkäällä Hyvinkääsalissa 22.9. Konsertteja järjestettiin kaksi, koska saliin mahtui vain 450 henkilöä kerrallaan. Tehtävät olivat jälleen nuorille tuttuja. Tähän konserttiin osallistui myös lähes 200 kuorolaista. Kuoro koostui Hyvinkään musiikkiluokkalaisista sekä muista kuoroista. Lavalla nähtiin siis parhaimmillaan yli 200 esiintyjää. Yleisö eli mukana ja keräämämme palautteen mukaan, Hyvinkää otti tapahtuman tyytyväisenä vastaan. Molemmat näytökset olivat täynnä, joten kävijämääräodotukset täyttyivät myös näissä konserteissa yli odotusten.

Keräsimme konserttikävijöiltä palautteen tapahtumista nettikyselyllä, jonka teimme SurveyMonkey-ohjelman avulla. Keräsimme palautetta tapahtuman taiteellisesta sisällöstä, käytännönjärjestelyistä ja tapahtumapaikoista. Palaute oli kaikin puolin positiivista. Keskiarvo asettui 4,5 tähden kohdalle jokaisessa kysymyksessä, kun maksimimäärä oli viisi tähteä. Saamme siis olla melko tyytyväisiä tapahtumien kulkuun.

Kysyimme vastaajilta, mihin tapahtumaan he osallistuivat. Valtaosa vastaajista oli osallistunut useampaan kuin yhteen tapahtumaan, joka toki laa-

jensi heidän näkökulmaansa tapahtumien onnistumiseen. Suuri osa kävijöistä oli kuullut tapahtumista sosiaalisen median kautta, mikä oli yksi pää-tiedotuskanavistamme. Toisena suosittuna kanavana nousi esiin paikallis-lehti, jonka kanssa teimme vahvaa yhteistyötä koko kevään ja kesän 2018 ajan. Taiteellinen sisältö sai paljon kiitosta. Erityisesti kiiteltiin sitä, että tapahtuma on ilmainen, vaikka esiintyjäkattaus olikin melko monipuolinen.

6.5 Oppimiskahvilan toteutus

Toteutin oppimiskahvila-metodiin perustuvan palauteillan tapahtumissa mukana olleille nuorille 25.10. Riihimäen nuorisotyön tiloissa. Käytimme keskustelun pohjana Padlet-sovellusta, johon kirjasin yläotsikot: vapaaehtoistyö, osallisuus ja osallistaminen, tapahtumat sekä ruusut ja risut sekä näihin aihealueisiin liittyvät tarkennetut kysymykset. Palautteen keräsin nuorilta Padlet.com-sovelluksella. Padlet on helppo ohjelma, jota on yksinkertainen käyttää. Nuoret pääsivät pienissä ryhmissä keskustelemaan teemoista ja vastaamaan neljällä eri pisteellä kysymyksiin. Vastausajan jälkeen keskustelimme kustakin aiheesta heidän kanssaan.

Nuoria oli paikalla 14, eli muutama alun perin mukaan lähteneistä puuttui. He kävivät koulutuksen toukokuussa, mutta eivät olleet sen jälkeen mukana tapahtumissa. 14 aktiivista nuorta olivat mukana tapahtumissa ja pystyivät näin ollen antamaan palautetta kahdesta tai kolmesta tapahtumasta, riippuen siitä, miten olivat olleet paikalla eri paikkakunnilla.

Selvitin, miksi nuoret lähtivät mukaan toimintaan ja mitä vapaaehtoistyö heille antaa ja mikä siinä motivoi. Halusin myös tietää, mikä voisi estää menemästä mukaan tapahtumiin. Osallisuuden ja osallistamisen alueelta halusin tietää, miten nuoret kokivat tulleet kuulluiksi ja pääsivätkö he mielestään vaikuttamaan haluamiinsa asioihin.

Tapahtumien kohdalla halusin tietää, millaisia olisivat nuorten unelmata-pahtumat ja mitä he huomioisivat, jos ottaisivat mukaan vapaaehtoisia.

Nuoret pääsivät ensin oppimiskahvilatyöiin vastamaan ensimmäiseen kolmeen teemaan ryhmissä. Nämä kolme teemaa kävimme läpi myös keskustellen yhdessä nuorten kanssa niin, että kaikki näkivät toistensa vastaukset. Neljänten kysymykseen kukin sai vastata oman mielipiteensä, joita emme enää käyneet yhdessä läpi nuorten kanssa.

7 TULOKSET

7.1 Palauteillan teemat

Halusin selvittää, miten nuoret voitaisiin ottaa paremmin huomioon toimijoina kolmannen sektorin vapaaehtoistyössä. Lähdin tutkimaan vastausta kysymykseen teorian ja käytännön kautta. Love-tapahtumien jälkeen järjestimme vapaaehtoistyössä olleille nuorille palauteillan, jossa kävimme läpi neljän eri otsikon alla heidän ajatuksiaan ja kokemuksiaan aiheesta.

Kehittämishankkeen tarkoituksena oli löytää vastauksia siihen, miten nuorten osallisuutta ja toimijuutta voitaisiin edistää kolmannen sektorin vapaaehtoistyössä. Tämän kysymyksen myötä, palauteillan pääotsikoiksi nousivat vapaaehtoistyö, osallisuus ja osallistaminen, tapahtumat sekä risut ja ruusut eli palaute tuottajille ja tuotantoryhmälle

7.2 Nuorten ajatuksia vapaaehtoistyöstä

Nuoret vaikuttavat lähteneen mukaan ilman suurempia odotuksia. Motivaatioksi näyttäisi riittävän kiinnostava aihe, johon nuoret suhtautuvat avoimin mielin.

Lähdimme mukaan vapaaehtoistyöhön, koska tapahtuma esiteltiin meille ja se vaikutti kivalle.

Koska halusin tietää, mitä kaikkea tämä sisältää ja kuulosti tosi kiinnostavalta tulla mukaan tekemään ja suunnittelemaan kaikkea.

Nuoret näkevät vapaaehtoistyöstä saatavan kokemuksen arvokkaana myös tulevaisuuden kannalta. Vapaaehtoistyö koetaan yhtä arvokkaana työkokemuksena kuin palkkatyö. Lisäksi nuoria motivoi tunnettujen esiintyjien tapaaminen.

Näimme Facebookissa ilmoituksen tästä ja kiinnostuimme siitä. Saamme tästä vapaaehtoistyöstä hyvää työkokemusta ja lisäksi saimme tavata artisteja ja auttaa muita. Oli kiva päästä tutustumaan tapahtumien järjestämiseen.

Lähdimme mukaan, koska halusimme kokemusta ja halusimme nähdä, miten tapahtumat järjestetään. Meitä innostaa ja motivoi tapahtumissa esiintyvät artistit ja heidän mahdollinen tapaaminen sekä onnistumiset. Tämä vapaaehtoistyö kiinnosti meitä ja sen takia valitsimme sen.

Vapaaehtoistyö antaa hyvää työkokemusta, mukavia muistoja, hyvää mieltä ja uusia kavereita. Nämä asiat myös innostavat ja motivoivat vapaaehtoistyössä.

Hyvän mielen aiheuttaminen toiselle ja uusien ystävien saaminen nousevat tärkeimmiksi palkkioiksi vapaaehtoistyön tekemisestä. Nuoret eivät nosta esiin palkkioita työn tekemisestä, vaan näkevät työn sinänsä palkkiona. Tämä vaatii suurta sitoutumista vapaaehtoistyötä kohtaan.

Tykkään musiikista, tykkään saada musiikin kautta iloa ja rakkautta ympäri Suomea. Myös on ihana, kun ihmiset nauravat, iloitsevat ja ovat positiivisia.

Vapaaehtoistyöstä saa kokemusta, uusia ystäviä ja työtodistuksen, jonka avulla voi saada jotain palkallisia töitä.

Valitsin tämän vapaaehtoistyön, koska tapahtumien järjestäminen kiinnosti.

Nuoret eivät kokeneet juuri mitään esteitä vapaaehtoistyöhön osallistumiselle. Nuorille este näyttäytyy hyvin konkreettisena, fyysisenä esteenä. Esiin eivät nousse arvoihin tai asenteisiin liittyvät näkemykselliset tai moraaliset esteet ja kysymykset.

Vapaaehtoistyöhön menoa voisi estää liian pitkä matka tapaamispaikkoihin tai liikuntarajoite.

6.3 Nuorten ajatuksia osallisuudesta ja osallistamisesta

Nuoret kokevat tulleensa kuulluiksi tapahtumien suunnittelussa ja järjestämisessä. He kokevat päässeensä tekemään toivomiaan työtehtäviä ja näkivät oman työnsä arvokkuuden osana tapahtumaa.

Koemme, että pääsimme mukaan tapahtumien suunnitteluun ja kaikkien mielipiteitä kuunneltiin.

Pääsimme tekemään suunnittelemiamme ja toivomiamme asioita. Tapahtumissa ei ollut kiireistä tai ahdistavaa oloa, että koko ajan pitäisi olla eri paikassa yms.

Pääsimme vaikuttamaan kaikkeen, onnistumisen kokemuksia oli ja työllämme oli merkitystä tapahtuman kannalta, sillä valokuvasimme ja mainostimme tapahtumia.

Nuoret eivät halua erikseen nostaa esiin asioita, jotka olisivat jääneet huomiomatta. He kokevat saaneensa onnistumisen kokemuksia merkityksellisen työn kautta. Pienetkin työtehtävät näyttävät nuorille onnistumisen kokemuksina.

Koimme, että ajatuksemme otettiin huomioon. Mielestämme ei ollut mitään, mitä olisi pitänyt tuoda paremmin esille. Saimme onnistumisen tunteita ja iloista mieltä. Koimme, että työllämme oli merkitystä.

Nuoret kokevat päässeensä jakamaan ilosanomaa, joka tässä tapauksessa tarkoittaa varmaankin iloisen mielen siirtämistä eteenpäin sekä positiivisten yllätysten järjestämistä läheisille ihmisille.

Kyllä koin, että pääsin tapahtumiin hyvin sisälle ja järjestämään tapahtumia. Minun mielestä, meidän ajatuksia ja ehdotuksia kuunneltiin tosi hyvin. A-jollain tasoilla kyllä. C-minun mielestä onnistuin antamaan tarpeeksi selkeät ohjeet, jos joku tuli vaikka kysymään vessaan tietä tai jotain muuta. Kyllä koska sain jaettua ilosanomaa/tietoa ja sain yllätettyä pari ihmistä ja sain muutamalle myös hymyn huulille.

7.4 Nuorten ajatuksia tapahtumista

Nuoret näkevät nykyiset tapahtumat itselleen mieluisana. Toiveena olisi, että esiintymässä olisi paljon hyviä, tunnettuja artisteja. Nuoret kiinnostavat myös paljon huomiota visuaalisuuteen, kuten valoihin ja väreihin. Myös yleisön osallistaminen nousee esiin.

Suunnilleen samanlaiset kuin oli Love-tapahtumat ja Beach Party.

Unelmatapahtumastamme tulisi suosittu ihmisten keskuudessa. Ja siellä olisi paljon hyviä artisteja. Siellä olisi paljon eri aktiviteetteja ja se olisi iso tapahtuma. Siellä olisi hyvät äänentoistot ja paljon valoja. Ja tapahtuma toimisi suunnitellusti.

Unelmatapahtumamme olisi todella värikäs musiikkitapahtuma, jossa yleisö voisi olla mukana esimerkiksi valojen ja värijauheiden avulla.

Nuoret näkevät nuoret vapaaehtoiset tapahtumissa aktiivisina toimijoina. He kannustavat vapaaehtoisia kokeilemaan uusia asioita. Nuoret nostavat esille myös vapaaehtoisten hyvät käytöstavat ja osaamisen tehtävissään.

Ottaisin huomioon, että nuori on aktiivinen, on kiinnostunut tapahtumasta, ja myös uskaltaa mennä puhumaan eri ihmisille.

Kannustaisin ja aiheuttaisin hänelle hyvän mielen ja onnistumisen tunteen, ja uusia kokemuksia, joitten kautta saa innostuksia ryhtymään eri asioihin.

Vapaaehtoisten kanssa ottaisimme huomioon hyvät käytöstavat ja osaamisen. Annettaisiin heille tehtäviä ja kuunneltaisiin mielipiteitä.

Motivoitaisiin ihmisiä osallistumaan tapahtumaan kertomalla yleisön osallistumisesta.

Nuorille suunnatussa tapahtumassa tulee nuorten mukaan huomioida ikäjakauma. He toivovat, että tapahtumat pystyttäisiin järjestämään nimenomaan heidän ikäluokalleen ja esiintymässä olisi tämän hetken suosikkiaartisteja.

Ikäryhmällämme olisi sopivin tapahtuma, johon ei pääsisi pieniä lapsia ja täysi-ikäisiä, vaan se olisi suunnattu nuorille. Juuri niin sanottuun nykymusiikkiin ja vähän niinku Beach Party ja tällöinen.

Parhaiten omaa ikäryhmäämme palvelisi musiikkitapahtuma, jossa olisi tämän hetkisiä suosikkiartisteja

7.5 Nuorten palaute kesän 2018 toiminnasta

Nuoret näkevät parannusehdotuksina aikataulutuksen selkeyttämisen. Nyt nuorille jäi joskus liikaa odotteluaikaa, eivätkä he aina tienneet, missä olla. Artistit herättävät myös ajatuksia niin positiiviseen kuin negatiiviseen suuntaan.

Risut: Kaikki ei ihan innostunut Tuure Boeliuksesta (Kyllä joukossa oli nuorempia, jotka innostuivat), lava olisi voinut (Riihimäellä) olla eri paikassa, koska ei nähneet sinne ja se oli hankalaa, esimerkiksi siksi, että lava oli peitetty melkein joka paikasta ja se oli pieni.

Risut: Jotkut ohjeet ja tehtävät olisi voineet olla selvempiä. Meillä itsellämme oli välillä liikaa odotteluaikaa, eikä välillä tiedetty, mitä tehdäisiin.

Parannettavana vapaaehtoisille voisi antaa enemmän töitä tapahtumissa ja olisi hyvä, jos olisi joku auttamassa ja neuvomassa.

Nuorten palaute on pääosin positiivista. Erityisesti esiin nousevat artistien tapaamiset, jotka he kokevat hienona asiana. Nuoret toivovat enemmän työtehtäviä, mutta tämän he näkevät nimenomaan positiivisena ehdotuksena eivät niinkään negatiivisena palautteena.

Ruusut: Melkein kaikki esiintyjät olivat tosi hyviä ja heidän esityksensä olivat mahtavia ja oli ihanaa, kun jotkut artistit tapasi faneja. Ja oli vaikka kiva olla ns, takahuoneessa juttelemassa ja tutustumassa artisteihin. ”

Oli kiva tavata ja nähdä artisteja. Tapaamiset ovat olleet mukavia ja kivoja. On ollut aina mukava tulla. Olisimme voineet tehdä enemmän työtehtäviä.

Ruusut: Oli kiva päästä takahuoneeseen tapaamaan artisteja ja näkemään, miten järjestäminen onnistuu ja mitä ennen tapahtumia tapahtuu

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Vapaaehtoisia on Suomessa suuri joukko, mutta tutkimusten mukaan näyttää siltä, että nuorten osallistuminen vapaaehtoistoimintaan on muita ikäryhmiä vähäisempää. 32% 15–24-vuotiaista on mukana vapaaehtoistoiminnassa. Suhtautuminen on kuitenkin positiivista ja lähes 80% opiskelijanuorista on kiinnostunut tekemään vapaaehtoistyötä osana opiskelua. Nuorten tukeminen ja innostavan toiminnan tarjoaminen on tärkeää, jotta jokainen nuori löytäisi itselleen kiinnostavan vapaaehtoistyön. Muun muassa Vantaalla vapaaehtoistyötä koordinoimaan on perustettu Kansalaisareenan Jeesaan-hanke, joka pyrkii motivoimaan nuoria ja opiskelijoita vapaaehtoistyöhön. Vantaalla kehitetään erityisesti nuorille suunnattuja uusia toimintamalleja vapaaehtoistyön parissa yhdessä kunnallisten toimijoiden ja järjestöjen kanssa. (Kansalaisareena 2016.) Jeesaan-hankkeen ideassa on paljon samaa kuin Love-tapahtumien tarjoamassa vapaaehtoistyössä ja nuorten osallisuuden tukemisessa. Mukana ovat niin kunnan toimijat kuin järjestöt ja yhdistyksetkin.

Nuorten kanssa toimiessa on tärkeää miettiä, millaisista lähtötilanteista nuoret lähtevät mukaan. Aikuisten tulee muistaa, että heitä ei voi kategorisoida tai järjestää paremmuusjärjestykseen sen mukaan, kuinka hän saavuttaa tavoitteet. Nuoren voidaan katsoa kasvavan aktiiviseksi kansalaiseksi kolmella tasolla: nuoren omana sisäisenä prosessina, lähiyhteisöjen välisenä prosessina ja yhteiskunnallisena prosessina. Omassa sisäisessä prosessissa keskiössä ovat itseluottamus, osallisuuden kokemus, itseilmaisu, luovuus ja vaikuttaminen omaan elämään ja tulevaisuuteen. Lähiyhteisön prosessissa esiin nousee sosiaalinen ryhmäidentiteetti, vaikuttaminen ryhmissä, kotikadulla ja omissa paikoissa. Yhteiskunnallisessa prosessissa nuori toimii aktiivisena kansalaisena osana maailmaa, ekosysteemiä ja yhteiskuntaa välittäen ja vastuullisesti toimien. (Helsingin kaupunki 2012.)

Kehittämishankkeeni selvitti, miksi nuoret ovat lähteneet mukaan toimintaamme ja miten he näkevät tarjoamamme vapaaehtoistyön ja vapaaehtoistyön yleensä. Nuoret näyttävät lähteneen mukaan ilman suurempia odotuksia. Taustalla vaikuttaisi kuitenkin olevan ajatus siitä, että jotain hyötyä tapahtumasta voisi saada. Palautteiden perusteella useampi nuoristamme haki jonkinlaista ”vastikkeellista” hyötyä omalle työlleen. Jäin pohtimaan tuloksia analysoidessani, vaikuttivatko nuorten palautteeseen heidän omat ennako-odotukset ja niiden toteutuminen vai onnistuminen tapahtumapäivänä, esimerkiksi artistitapaamiset tai jokin muu nuorille tärkeä asia, joka saattoi helposti muuttaa päivän odotuksia paremmaksi. Vastauksista näkyy kuitenkin vahvasti, että nuoret osaavat olla tietyllä tavalla itsekkäitä ja ottavat irti hyödyn, joka oli otettavissa. Tämä havaittiin myös tapahtumapäivinä erityisesti artistien tapaamisen kohdalla.

Hynynen (2015) on tutkinut omassa Pro gradu -tutkielmassaan auttamisen pyyteettömyyttä kolmannen sektorin vapaaehtoistyössä. Hynynen nostaa esille vastaavia teemoja vapaaehtoistyön individualistisista hyödyistä kuin mitä omat johtopäätöksensäkin ovat. Vapaaehtoistyössä mukana olevat etsivät itselleen mielekästä tekemistä, onnistumisen kokemuksia ja mielihyvää, kontakteja uusiin ihmisiin ja uusia ystäviä. Esiin nousee myös oman hyvinvoinnin kohentaminen sekä ajatus niin sanotusta ”henkireiästä” oman arjen keskellä, jossa muun muassa yksinäisyys voi olla suurena syynä. (Hynynen 2015, 39-40.)

Nuoria motivoivat selkeästi ennakkomielikuvat. Tällä tarkoitan sitä, miten ajatus vapaaehtoistyöstä myydään nuorille, kun he tulevat mukaan toimintaan. Suunnitteluvaiheessa tuottajien tehtävänä oli kertoa mahdollisimman värikkäästi, mitä tapahtumatuotannossa ja siihen liittyvässä vapaaehtoistyössä pääsee kokemaan. Ajattelen, että mitä houkuttelevampia mainoksia, aiheita ja mahdollisuuksia pystymme tarjoamaan nuorille, sitä helpommin nuoret ovat mukana. Koulutustilaisuuden merkitys oli todella suuri motivoitaessa nuoria vapaaehtoistyöhön.

Nuorten palautteessa näkyy selkeästi, että he pitivät tapahtumien konseptia hyvänä. He tunsivat etukäteen tapahtumien idean, minkä uskoisin vaikuttaneen positiivisesti vapaaehtoistyöhön osallistumiseen. Toinen osallistumiseen vaikuttanut asia oli mielestäni se, että tapahtumakonseptiamme oli mainostettu laajasti paikallisesti jo ennen nuorten koulutusmainontaa. Beach Party, joka järjestettiin Riihimäki Loven kanssa samana päivänä, oli useimmille nuorille jo kävijäkokemuksen kautta tuttu, koska kyseistä tapahtumaa järjestettiin jo 12. kerran. Yhteistyökumppanimme, kuten nuorisopalvelut ja koulut edesauttoivat myös nuorien kontaktoimisessa.

Keskustelimme nuorten kanssa myös mahdollisista esteistä, jotka voisivat nousta vapaaehtoistyön tielle. Nuoret ajattelivat nämä esteet hyvin konkreettisina, lähinnä fyysisinä esteinä, kuten pitkänä matkana tai liikuntarajoitteena. Keskustelimme yhdessä siitä, kuinka paljon esimerkiksi vakaumukselliset asiat, arvot ja eettisyys vaikuttaisivat vapaaehtoistyön tekemiseen. Moni koki, että voisi lähteä järjestämään vaikkapa seurakunnan musiikkitapahtumaa, mikäli artistit tai muu vastaava heitä motivoisi. He eivät nähneet kovinkaan vahvasti esteitä tällaisissa asioissa. Keskustelu vaati selkeästi aikuisen ohjausta.

Jäin miettimään itse, millaisia muita esteitä osallistumiselle voisi olla. Ensimmäisenä mieleen tuli, kuinka hyvin tämän päivän nuoret löytävät yhteisöjen ja järjestöjen tarjoamaan toimintaan mukaan. Miten tieto tavoittaa nuoret? Nuorten elämää täyttävät lukuisat asiat, eikä vapaaehtoistyö välttämättä ole listan kärkipäässä. Mikäli nuoria ei pyydetä mukaan tai tieto ei heitä tavoita, niin vapaaehtoistyö ei välttämättä yksinkertaisesti tule nuorten mieleen vaihtoehtona vapaa-ajan tekemiseksi.

Toisena asiana pohdin nuorten halua sitoutua vapaaehtoistoimintaan, kun arki on muutenkin aikataulutettua ja kiireistä. Miten nuori ehtii olla mukana kaikessa ja pelottaako vastuun ottaminen? Nuoren mielessä saattaa olla myös pelko siitä, pääseekö vapaaehtoistyöstä eroon. Silloin voi olla helpompi jäädä kokonaan pois toiminnasta.

Vapaaehtoistyö saatetaan myös mieltää vanhempien ihmisten työksi, koska moni järjestö tai yhdistys, joissa näitä tehtäviä pääsee tekemään, on pitkän linjan toimija, jolla voi olla vahvat juuret ja rutiinit. Jäin miettimään voisiko tämä estää nuorta osallistumasta? Nuori voi nähdä tilanteen niin, ettei hän kuitenkaan saisi mielipidettään julki pitkään toimineessa yhteisössä tai järjestössä. Ilman muuta myös nuoren omat syyt, kuten haluttomuus osallistua tai jopa laiskuus ovat monesti syynä osallistumattomuudelle.

Esteeksi saattaa nousta myös nuorten kokema ulkopuolisuus. Kokemus ulkopuolisuudesta voi olla väliaikainen tai jatkuva. Ulkopuolisuudessa nuori kokee olevansa ”toinen” suhteessa olettamaansa ikätovereidensa valtavirtaan. Ulkopuolisuutta kokiessa nuori on prosessissa, jossa hän paikantaa olemistaan ja toimintaansa suhteessa kulttuurisesti tunnistettuihin kategorioihin. Kaikki nuoret eivät koe ulkopuolisuutta negatiivisena, mutta se ei poissulje sitä, etteikö kokemus olisi merkityksellinen. Ulkopuolisuus voi tunteena olla toisinaan laimeaa ja ohimenevää, mutta toisinaan taas voimakasta ja määräävää. Ulkopuolisuus voi kaventaa nuoren subjektiivista toimijuutta ja luoda lukkiutuneen aseman vertaisyhteisön ulkopuolella. (Korkiamäki 2014, 38-41.)

Avatessani aihetta huomasin, että karismaattinen puhuja voisi helposti napata nuoria mukaan omaan toimintaansa. Nuoret luottavat aikuiseen ja me tuottajat huomasimme, kuinka omat päivätyömme ja ammatilliset roolimme kuraattorina ja luokanopettajana saattoivat aiheuttaa tietynlaista ”luottamusta” työtämme kohtaan myös tuottajina, vaikka aihe itsessään olisikin ollut nuorelle vieras. Tämä sai tuotantotiimin pohtimaan omaa valtaansa nuorten maailmassa ja omassa päivätyössään.

Valta ja sen käyttäminen ovat pohdinnan arvoisia asioita kaikilla ammattilaisilla, jotka toimivat lasten ja nuorten kanssa. Lapset ovat valtasuhteessa usein heikompia osapuolia ja saattavat kohdata vallanpuutetta suhteessa

omaan elämäänsä tai elinoloihinsa. Pahimmillaan ”vallan haltija” voi syrjäyttää lapsen todellisuuskäsityksen omalla tulkinnallaan. Mikäli näin tapahtuu, lapsen kokemusmaailma sivuutetaan ja heidän kykyjensä saateetaan vähätellä. Lapsia ja nuoria tulee kohdella persoonina, joilla on merkitystä eikä siirtymävaiheessa olevina ihmisinä vailla itsenäistä merkitystä. (Nuutinen 2008, 81-90.)

Vääränlaisella toiminnalla ja ohjauksella aikuinen voi omalla vallallaan ehkäistä kokonaan nuoren osallistumisen kokemuksen. Nuoret saattavat tuntea ohjaajan hyvätkin aikomukset päinvastaisena, mikäli vuorovaikutus ja toimintatapa eivät ole oikeanlaisia. Parhaimmillaan nuoret näkevät aikuisen kuitenkin innostajana, mikä ei aina tarkoita mukaan pyytämistä vaan välillä myös esimerkkinä toimimista. Tärkeää on myös, että aikuinen antaa nuorelle omaa tilaa. Roolimallin merkitys on iso osallisuudessa ja osallistumisessa. Nuorella on tuki taustallaan, kun hän vie eteenpäin omia ehdotuksiaan ja ajatuksiaan. Nuoren tulee nähdä, että hänen työnsä ja osallistumisensa merkitys on aikuiselle tärkeää, jotta nuori arvostaa myös omaa osallistumistaan. (Humpila 2017, 42-43.)

Nuorten osallistumisessa vapaaehtoistyöhön näkyy teoriaosuudessa pohdimani altruismi ja egoismi. Nuorten palautteesta näkyi paljon aikuisilta opittuja asioita. Tällaisia asioita olivat esimerkiksi, miten tällaisesta työstä voi hyötyä. Näitä olivat esimerkiksi työkokemus ja auttamisen tahto. Samalla palkintona toimii heidän oma mielenkiintonsa päästä tapaamaan artisteja tai löytämään uusia kavereita. Kaikki nämä syyt ovat motivoivia, mutta niistä näkyy selkeästi, että nuori näkee hyväntekemisen taustalla olevan hyödyn itselleen samaan tapaan kuin aikuinenkin. Nuoret eivät piilottelleet saamaansa hyötyä sekä tapahtumissa eivätkä palautteen vastauksissa. Oman aseman käyttö vapaaehtoisina näkyi vahvasti kaikissa tapahtumissa. Nuoret pääsivät paikkoihin, joihin muut eivät päässeet. Tämä oli selkeästi heille tärkeä juttu, mikä palkitsi tehdystä työstä myös julkisesti, koska nuoret jakoivat oman asemansa myös sosiaalisessa medi-

assa muille nuorille. Nuoret tekivät paljon hyvää tapahtumassa, mutta pohdimme tuotantotiimin kesken myös sitä, kuinka ”pinnallisella” asialla nuori voi nostaa profiiliaan kaveripiirissään.

Nuorten kohdalla altruismi, eli toiset huomioon ottava käyttäytyminen ja toisten eteen tehtävä toiminta ilman odotusta palkkiosta, ei siis aivan toteutunut. Altruismiin sisällyttäisivät niin sanonut sisäiset palkkiot, jotka toki nekin näkyivät nuorten kommentoissa. Näitä ovat muun muassa itsetunnon kohotus tai hyvän olon tavoittelu. Ihmisten auttamisvalmiuden välillä on paljon eroja. Tähän vaikuttavat niin ympäristöön liittyvät tekijät, kuten asuinpaikka, vuorovaikutukseen liittyvät elementit, kuten kieli ja kulttuuri, empaattisuus, yksilön oma mielentila ja yksilön muut ominaispiirteet, kuten terve itsetunto ja omakuva. (Pessi & Oravasaari 2011, 71-73.)

Yhteenvetona totean, että tarjoamaamme vapaaehtoistyöhön osallistuneet nuoret ovat mukana ensisijaisesti individualistisista syistä. Tämä ei kuitenkaan poista sitä, etteivät nuoret toimisi myös altruististen motiivien parissa. Nuoret pyrkivät selkeästi tekemään toiselle hyvää, mutta hakevat samalla motiivit toiminnalleen siitä, miten hyötyvät itse toiminnasta. Nuoret haluavat päästä toimimaan omien kiinnostuksenkohteiden ja arvojen mukaisesti. He haluavat saada uusia kokemuksia, oppia uutta ja osoittaa olevansa aktiivisia nuoria.

Osallisuudesta on puhuttu 2000-luvulla paljon aikaisempaa enemmän. Kyseessä on ”muotisana”, joka on välillä enemmän korusana kuin käytäntöön viety termi. Osallistumiskokemusten avulla on mahdollista ehkäistä syrjäytymistä, tuoda esiin raikkaita ja uusia ajatuksia, aktivoida nuoria sekä rakentaa yhteiskuntaa, jossa sukupolvien välinen yhdenvertaisuus on kulmakivenä. (Suomen Nuorisovaltuustojen liitto 2018.)

Palautetta tulkitessani huomasin, että nuoret kokivat vahvasti, että saivat omia kokemuksiaan ja näkemyksiään läpi. Huomasimme jo koulutusvaiheessa, että asetimme tuottajien kesken tavoitteet aika korkeaksi, vaikka

nuorille pienimmätkin tavoitteet aiheuttivat heille paljon onnistumisen kokemuksia. Nuoret asettivat itselleen konkreettisia, realistisia ja järkeviä tavoitteita tapahtumapäiviin. Niiden avulla he ovat selvästi kokeneet onnistuvansa.

Nuorten sisäinen prosessi ja lähiyhteisöjen prosessi näkyvät mielestäni myös tässä kehittämishankkeessani ja johtopäätöksissä. Nuori pääsee voimaantumaan sosiaalisen vahvistamisen kautta ja oppii tulkitsemaan niin yhteisöään kuin itseään. Osallisuuden ja vaikuttamisen prosessit syntyvät kokemuksellisuudesta, joka liittyy luovaan toimintaan. Kokemus osallisuudesta voi vaatia aikaa.

Nuorten vastauksista huokuu ajatus siitä, että heitä on kuunneltu. Rento tapa ohjata heitä ja toimia heidän kanssaan on ollut heille mieluinen. Tuottajien ja työryhmän kesken olimme ajatelleet, että nuoret tarvitsevat paljon ohjausta työssään tapahtumapäivinä ja olimme suunnitelleet, että jokainen nuori kulkisi jonkun aikuisen kanssa, jotta he kokisivat aitoa osallisuutta. Tämä ei meistä johtuen toteutunut, koska tapahtumapäivät olivat valtavan kiireisiä. Itse koimme tapahtumapäivien jälkeen, että olisimme halunneet ohjata nuoria paremmin, mutta nuorille tuntuivat riittävän pienet tehtävät, passi tapahtuman takatiloihin sekä konkreettinen läsnäolo paikoissa, joihin kaikki kävijät eivät päässeet.

Humppila (2017) on pro gradu -työssään kuvannut nuorten omaa käsitystä osallisuudesta. Nuorille helpompi käsite on osallistuminen. Tärkeimpinä syinä osallistumiseen nousee esiin oma halu ja motivaatio. Osallisuuden kohdalla nuoret kokevat, että pelkkä halu ei riitä, vaan vaaditaan motivaatiota mennä mukaan ryhmään. Nuoret näkivät myös toisten ihmisten merkityksen isona osallisuudessa. Humppilan mukaan kysyminen oli tärkeä osa osallisuutta. Jotakuta on siis pyydetty mukaan ja hän on mennyt ja hänet on otettu mukaan. Tämä prosessi näkyy nuorten vastauksissa. Rohkaisua mukaan tulemiseen siis vaaditaan. (Humppila 2017, 35.)

Humppilan (2017, 35) tutkimuksen mukaisesti voimme siis ajatella, että nuoret kokivat pienetkin tehtävät osallisuudeksi ja osallistumiseksi. He olivat mukana isossa kokonaisuudessa omasta halustaan ja hyvin motivoituneina. Heidät oli pyydetty mukaan ja heitä oli rohkaistu tekemään omia tehtäviään. Nuoret eivät siis välttämättä nähneet asiaa ollenkaan niin, että tehtävämme olisivat olleet jotenkin pieniä. Toisaalta he eivät voineetkaan ymmärtää tapahtuman kokonaislaajuutta ja työtehtävien realistista määrää, koska valtaosa niistä oli jaettu aikuisten kesken. Mukaan pääseminen ja kokemus osallistumisesta olivat nuorten näkökulmasta tärkeimmät asiat. Tämä ei poista sitä, ettemmekö olisi voineet ohjata nuoria paljon paremmin, mutta ajattelen, että omat odotuksemme työryhmää kohtaan olivat paljon korkeammalla kuin nuorilla.

Tuottajina huomasimme myös, että nuorten ääni ei päässyt toteutumaan suunnitelmien mukaan käytännön tasolla. Nuoret suunnittelivat koulutuspäivissä muun muassa markkinointitilaisuuksia, jotka jäivät osittain toteuttamatta, koska tuotantotiimillä oli niin paljon muita työtehtäviä. Tämä jäi harmittamaan, koska monet nuorten ideoista olivat erittäin käyttökelpoisia ja hyviä. Koulutuksissa syntyi myös ideoita, joita emme olleet vielä aikaisemmin toteuttaneet.

Pohdimme myös vastausten rehellisyyttä, koska kävimme palautteet yhdessä läpi. Molemmille tuottajille jäi kuitenkin olo, että nuoret kokivat aidosti niin, kuten palautteessaan kertoivat, eivätkä he läsnäolomme takia muuttaneet vastauksia positiivisemmiksi. Oma epävarmuutemme johtui luultavammin siis vain omista korkeista odotuksistamme. Onnistuimme kuitenkin ilmeisesti peittämään omat ajatuksemme, koska palaute nuorilta oli todella myönteistä ja he kokivat, että myös me tuottajina onnistuimme omissa tehtävissämme. Tämä muistuttaa tuottajia myös siitä, miksi näitä töitä tehdään. Ei pelkästään katsomaan tullutta yleisöä varten, vaan myös paikkakunnan nuoria varten, joille tällainen kokemus voi olla todella merkityksellinen. Nuori toimii esimerkkinä myös muille osallistumalla itse ja kertomalla tietoa tästä eteenpäin.

Tapahtuman suunnittelu ja unelmatapahtuman hahmottelu olivat nuorille mieluisaa tehtävää. Nuorten omat ideat pääsivät kuuluviin, kun he vastasivat palautteessaan kysymyksiin, millainen olisi heidän unelmatapahtuma ja mitä asioita he huomioisivat, jos he saisivat mukaansa vapaaehtoisia auttamaan toteutuksessa. Nuorten tapahtumasuunnitteluun on olemassa valmiita malleja, kuten Mannerheimin lastensuojeluliiton Meidän juttu -materiaali. Materiaalin avulla ohjaavat aikuiset pääsevät etenemään nuorten kanssa yhdessä tapahtumasuunnitelman kentällä. Meidän jutussa, nuorten ääni on pääosassa ja aikuisten tuella nuorten tehtävänä on ideoida ja suunnitella tapahtuma, jonka järjestämiseen liittyvät käytännön asiat he hoitavat. Samalla nuoret oppivat vastuun ottamista. Aikuinen tukee, ohjaa ja innostaa nuoria prosessin ajan. Kokonaisvastuu on tässäkin mallissa aikuisella. Meidän juttu -tapahtumissa on viisi vaihetta: ideointi, valinta, suunnittelu, järjestäminen, toteutus ja arviointi. Arviointivaiheessa nuorille järjestetään kiitostilaisuus, jossa kerätään palautetta ja keskustellaan kokemuksista. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2011.) Malli toimii siis hyvin samaan tapaan kuin Suuntana Love -tapahtumat ja Beach Party -koulutus ja palauteillamme.

Palauteillassa selvisi, että nuorten unelmatapahtumissa näyttäisi nousevan suurimmaksi asiaksi musiikki. He toivoisivat tapahtumia, jotka olisivat suunnattu juuri heille ja joissa esiintyisivät tämän hetken suosituimmat artistit. Visuaalisilla asioilla näyttäisi olevan myös suuri rooli. Show`n tulisi olla näyttävä. Tämä tuli hieman yllätyksenä, koska kuvittelin, että nuoret haluavat tulla erityisesti katsomaan artistia. Nuoret selkeästi näkevät, että ilmaistapahtumankin tulee olla visuaalisesti hieno, eikä pelkkä artisti yksinään riitä. Tätä en ole tullut ajatelleeksi tarpeeksi paljon viimeisten vuosien aikana, kun olen ollut mukana tuottamassa muita ilmaistapahtumia, kuten nuorille suunnattua Beach Partya. Tämän lisäksi nuoret toivoisivat konserttien ja tapahtumien osallistavan myös yleisön jollain tapaa.

Nuoret suunnittelivat unelmatapahtumaansa, mutta keskusteltuamme tapahtumien kulurakenteesta, realistinen ajattelu alkoi nousta pintaan. Nuorilla ei ole käsitystä, mitä nykypäivän tapahtumat maksavat. Koko ilmaistapahtuman budjetti voisi kuluu yhden tämän hetken suosituimman artistin esiintymiskuluihin.

Nuorten kanssa keskusteltaessa nostimme esiin kokonaan uuden tapahtuman järjestämisen haasteet. Uusi tapahtuma vaatii valtavasti töitä, kuten konseptin suunnittelua ja kehittämistä yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien kanssa. On myös tarpeen pohtia, onko tapahtuma oikeasti toteuttamiskelpoinen. Tuottajan tärkein tehtävä on luoda konsepti ja soveltaa sitä niin, että se saadaan toimivaksi niihin olosuhteisiin, joissa ollaan (Bowdin, Allen, O`Tole, Harris & McDonnell 2011, 244.) Nuorille suuren kokonaisuuden ideoiminen vaikuttaa helpommalta kuin se onkaan, koska he eivät kiinnitä huomiota suuremmin siihen, millaisilla resursseilla ja mihin tapahtumaa suunnitellaan. Vastuullisen aikuisen rooli on merkittävä nuorten kanssa tapahtumaa suunniteltaessa.

Nuoret halusivat, että vapaaehtoisia motivoitaisiin artistitapaamisilla. He kertoivat palautteessaan, että vapaaehtoisten tulee käyttäytyä asiallisesti. Tämä nousi esiin palautteen joukosta, vaikka tapahtumissa nuorilla itsellään roolit sekoittuivat: Nuoret toimivat osan aikaa tapahtumista selkeästi järjestävän taustaorganisaation jäsenenä, ja tietyin väliajoin he unohtivat roolinsa ja olivat ikään kuin yleisön jäseniä. Tämä on toki ymmärrettävää nuorten kohdalla. Nuorten luontaiset roolit ovat mielestäni positiivinen asia, eivätkä he pyrkineet toimimaan jonkun heille ”syötetyn” roolin mukaisesti, vaan tapahtumassamme nuori sai olla nuori.

Anu Gretschel kertoo väitöskirjassaan *Kunta nuorten osallisuusympäristönä*, että nuorten osallisuusprojekteissa nuoren tulisi itse saada olla mukana päättämässä, kuinka kauan ja missä vaiheessa projektia hän haluaa osallistua. Osallisuusprojekteissa nuoret haluavat kuitenkin usein olla mukana ideoinnista arviointiin saakka. (Gretschel 2002, 86.) Näin tämänkin

projektin kohdalla, vaikka keskittyminen itse tapahtumissa hieman vaihtelikin.

Nuoret näyttäisivät kaipaavan myös paljon kannustusta ja rohkaisua. He haluavat aikuiselta paljon myönteistä palautetta toiminnastaan. Nuoret uskovat esimerkin voimaan ja tuottajien näkökulmasta roolimme oli hyvin merkittävässä osassa. Tuottajat olivat nuorten silmissä ihmisiä, joita ihannoitiin näiden ammatillisen roolin takia. Nuorten vastauksista näkyy, että he toivovat tulevansa kuulluksi heille suunnatuissa tapahtumissa ja että tapahtumat suunnattaisiin vain heidän ikäluokalleen. Hankalaksi asian tekee se, että kun tehdään julkista palvelua ja siihen käytetään paljon rahaa, on vaikea rajata kohderyhmää kovin suppeaksi. Nuoret arvostavat kuitenkin sitä, että heidät huomioidaan tapahtumia suunnitellessa.

Palautteiden perusteella tärkeimmäksi asiaksi nousee artistien tapaaminen ja heidän kanssa jutteleminen. Näyttäisi myös siltä, että pääseminen alueelle, mihin kaikki eivät pääse, on todella tärkeää. Nuoret kokevat tärkeäksi asiaksi myös ymmärryksen kasvun tapahtumatuotannon ymmärtämisessä.

Nuoret eivät vastanneet juurikaan tapahtumatuottajien työhön liittyviin kysymyksiin tai siihen, miten onnistuimme heidän kanssaan. Palaute liittyi selkeästi enemmän tapahtumaan itseensä. Negatiivisen palautteen osalta huomasimme, että nuoret vastasivat viimeisenä sellaisia asioita, joita olimme itse käyneet läpi aikaisemmin. Jäin miettimään, vastasivatko he tässä kohtaa enemmän juuri niitä asioita, joita olivat jo kuulleet vai olivatko he itse huomanneet nämä asiat tapahtumassa.

Vapaaehtoistyöhön liittyvä palaute tehtävien jaosta ja ohjeistamisesta sekä työtahdistista oli sekä positiivista että negatiivista. Osaltaan nuoret toivoivat, että meillä aikuisilla olisi ollut enemmän aikaa tehdä sovittuja asi-

oita heidän kanssaan, kun taas joillekin rento työtahti ja vapaa-aika tapahtumissa näytti sopivan todella hyvin. Tämä on varmasti myös jokaisen nuoren persoonaan liittyvä asia.

Nuoret kaipaavat aikuisen tukea, eli vapaaehtoistyön johtamista motivoitumisen tueksi. Tärkeää on muotoilla tehtävät ja motivointi nuorille sellaiseksi, että heidän ohjaamisensa korostaa ensisijaisesti meitä yhdessä, yhteistä tavoitetta muotoillen. Tärkeää olisi luoda motivaatioksi ”oman jutun” ja yksilöön keskittymisen sijasta yhteisö, jossa kaikki yhdessä voimme tehdä yhdessä asioita ja oppia samalla uutta. (Kuuluvainen 2015, 45-48.)

Tuottajat yllättyivät positiivisesti siitä, että viimeiseen palauteiltaan osallistuivat kaikki ne, jotka olivat olleet mukana tapahtumissa. Tämä kertoo meille, että nuoret ovat olleet tyytyväisiä omaan paikkaansa osana Love-tapahtumia ja Beach Partyä.

9 POHDINTA

9.1 Eettisyys ja luotettavuus

Eettisyyden kannalta on ollut tärkeää, että tutkimuksen alussa sitoudutaan eettiseen ajatteluun koko prosessin ajaksi. Eettiset kysymykset näkyvät niin tutkimusmenetelmän ja -kohteen valinnassa, aineistonkeruussa ja säilytyksessä sekä tulosten luotettavuudessa ja raportoinnissa. Näiden kysymysten tiedostaminen on tärkeää luotettavuuden kannalta, vaikka kysymyksiä ei aina pystyttäisiinkään ratkaisemaan. Tutkijan tulee tiedostaa oman tutkimuksensa ongelmakohdat ja eettisten kysymysten olemassaolo. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 125-133.) Kehittämishankkeeni aineiston keräämiseen pyydettiin lupa haastateltavilta ja he antoivat tietonsa vapaaehtoisesti. Aineisto hävitetään kehittämishankkeen päätyttyä.

Tutkimusmenetelmäni korostaa erityisesti aineistonkeruuseen liittyvän vaihtelun tiedostamista ja hallitsemista. Tutkija toimii itse aineistonkeruun välineenä, ja tätä kautta tutkijan näkemykset ja tulkinnat kehittyvät prosessin aikana. Tämä liittyy luontaisesti aineistonkeruuseen, eikä heikennä aineiston laatua. Tutkijan tulee kuitenkin prosessin aikana miettiä, millaisia muutoksia ja millaista vaihtelua tutkimusprosessi aiheuttaa tutkittavassa ilmiössä, tutkijassa itsessään tai aineistonkeruumenetelmissä. Tutkimuksen edetessä tulee selvittää, millaisten olettamusten ohjaamana tutkimuksen aineistoa on prosessin aikana kerätty. (Kiviniemi 2007, 81.) Työhistoriani tapahtumatuottajan työssä sekä nuorisotyönohjaajana ja koulukuraattorina antoivat itselleni ennakkoon mielikuvia, joista huolimatta pysyin kriittisenä ja avoimena aineistolle, jota prosessin aikana kerättiin. Pyrin kehittämishankkeeni aineiston tulkinnassa siihen, että näen samaan aikaan useamman näkökulman, joiden pohjalta asiaa tarkastelen.

Tutkimusraportti itsessään on keskeinen tutkimuksen luotettavuuden osa-alue. Kyseessä on laadullisen tutkimuksen kulmakivi, joka huonosti tehtynä voi pilata perusteellisesti toteutetun tutkimustyön. Toisaalta hyvin teh-

tynä raportti voi pelastaa heikommin tehdyn tutkimuksen. Tärkeää on löytää raportoinnin perustaksi persoonallinen näkökulma. (Kiviniemi 2007, 83.)

Tutkijan tehtävänä on muodostaa mahdollisimman johdonmukainen käsitys omista tulkinnoistaan ja perusteista, joiden avulla hän päätyy joihinkin tiettyihin tulkintoihin. Todenperäisyyden osoittaminen saattaa olla mahdollista, mutta raportissa tutkija voi avata lukijalle välineitä, millä arvioida, onko tutkijan käsitys ilmiöstä lukijan kannalta uskottava. (Kiviniemi 2007, 83.) Kehittämishankkeessani olen pyrkinyt perustelemaan ja kuvaamaan tutkimusmenetelmäni tarkasti, jotta muut asiaa tutkivat voisivat käyttää menetelmäni sellaisenaan myös jatkossa.

Arviointiperusteina voivat olla esimerkiksi aineiston riittävyys, analyysin kattavuus, analyysin arvioitavuus ja toistettavuus. Luotettavuudella tarkoitetaan sitä, että tutkimuksen tulokset ovat tutkittavan kannalta uskottavia ja luotettavia. Tutkimustulokset voisi paikkaansa pitävyyden takia luetuttaa ja hyväksyttää tutkittavilla. Tulokset eivät kuitenkaan välttämättä ole ristiriidattomia, koska tutkija tekee tutkiessaan tulkintoja, joista tutkittava ei välttämättä pidä. Tutkimuksessa kannattaa käyttää useampaa menetelmää, jotta luotettavuus paranisi. Tutkimustulosten tulisi olla myös pitäviä myös muissa tapauksissa ja yhteyksissä. Laadullisessa tutkimuksessa havainnoidaan kymmeniä havainnointiyksikköjä, jotka on valittu harkintaa käyttäen, joten tilastollisesta yleistämisestä ei voida tässä tutkimuksessa puhua. Luotettavuutta voidaan mitata myös sillä, päätyvätkö muut tutkijat tuloksissaan samaan lopputulokseen. Tähän vaikuttaa kuitenkin se, että tutkijat lähtevät tutkimaan aihetta omista lähtökohdistaan, joten tulkinnat vaihtelevat. (Kananen 2008, 124-127.)

9.2 Kehittämishankkeen arviointi

Tämän kehittämishankkeen tavoitteena oli järjestää Love-tapahtumat Hausjärvellä, Riihimäellä ja Hyvinkäällä, jossa järjestimme kaksi konserttia samana päivän aikana. Riihimäellä järjestimme saman päivän aikana myös Beach Party -ilmaistapahtuman, jonka kohderyhmänä olivat nuoret,

mutta tilaisuus oli avoin koko perheelle. Kaikki tilaisuudet olivat ikärajoittomia ja päihitteettömiä.

Tapahtumia valmisteltiin vuoden ajan, elokuusta 2017 syksyyn 2018 asti. Tapahtuman tuotantoon liittyviä suurimpia tehtäviä olivat sponsoreiden ja yhteistyökumppaneiden hankinta, esiintyjien hankkiminen, markkinoinnin suunnittelu ja toteuttaminen sekä erilaisten käytännön asioiden järjestely itse konsertteja varten.

Työmäärä tapahtumia varten oli suurempi kuin tuottajat osasivat odottaa. Kaikki on tehty sponsorivaroilla, joten rahan määrä suhteessa hankittaviin asioihin ja tehtävään työhön oli liian vähäinen. Tämän takia opettelimme tekemään lähes kaiken itse, aina laskuttamisesta julisteisiin ja tienvarsi-kytelistä nettisivuihin. Käytännössä kaikki tehtävät jaettiin kahden ihmisen kesken ja tämä oli erittäin raskas malli tehdä tapahtumia. Molemmilla tuottajilla oli Love-tapahtumien lisäksi myös päivätyöt, joten tuottajan työtä tehtiin iltapäivät, illat ja joskus myös yöt. Jatkoa ajatellen teimme jo vuoden 2018 kesän aikana visioita siitä, miten työt saataisiin jaettua järkevämmiin. Vuoden 2019 tapahtumissa muun muassa markkinointimateriaalin tekeminen on ulkoistettu kokonaan.

Kaikkiaan saamme kuitenkin iloa siitä, että suuri työmäärä tuotti tulosta. Palaute, jota konserttikävijöiltä keräsimme, oli valtaosin todella positiivista ja ihmiset kehuivat tapahtumia lämminhenkisiksi ja erityisesti tapahtumien ilmaisuus oli monelle todella iso asia. Konsertteihin pääsivät kaikki taloudellisesta tilanteesta riippumatta ja koko perheen voimin. Kävijämäärät ylittivät työryhmän positiivisesti.

Kävijämääräksi arvioimme seuraavaa:

Hausjärvelle odotimme noin 500 kävijää edellisen vuoden pilotti-tapahtuman perusteella. Tämä toteutui. Kesäteatteri, jossa konsertti järjestettiin, oli täynnä myös 4.8.2018. Konsertin kanssa samana päivänä Hausjärvellä järjestettiin myös suuret markkinat toisessa kylässä, ja uskon, että tämä verotti hieman kävijöitä tapahtumastamme. Moni kertoi, että tarkoitus oli tulla, mutta markkinoiden jälkeen ei enää jaksanut lähteä toiselle kylälle eri

tapahtumaan. Kävijämäärätoive kuitenkin toteutui, joten olimme tyytyväisiä lopputulokseen.

Riihimäellä oli vaikea arvioida kävijämäärää etukäteen, koska tapahtumaa ei ollut koskaan järjestetty kaupungissa. Ennakkoarviomme ja toiveemme oli, että jos Riihimäelle tulee 500 henkeä, järjestäjät ovat pettynyt tulokseen ja jos paikalle saapuu 1000 henkeä, saamme olla tyytyväisiä. Kävijämäärä lähenteli Love-tapahtumissa 2000 henkeä ja koko päivän aikana Riihimäki Lovessa ja Beach Partyssa paikalla oli noin 4000 henkeä. Ylitimme odotukset ja olemme todella tyytyväisiä siihen, kuinka hyvin tapahtumat tavoittivat kävijät.

Hyvinkäälle odotimme kahta täyttä salia väkeä eli noin 900 kävijää. Molempiin konsertteihin oli jaossa etukäteen ilmaislippuja ja nämä menivät jo hyvissä ajoin ennen konsertti viikkoa. Ilmaislippujen käyttöaste on kuitenkin aina yllätys ja odotimme konserttipäivään asti, kuinka hyvin lippujen noutajat saapuvat paikalle. Molemmat konsertit olivat kuitenkin viimeistä paikkaa myöten täynnä, joten kaikki odotukset täyttyivät.

Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena oli edistää nuorten osallistamista aktiivisina toimijoina kolmannen sektorin vapaaehtoistyössä. Tarjosimme nuorille osallistavaa toimintaa, josta kerätyn palautteen perusteella, pystymme kehittämään jatkossa järjestettäviä tapahtumia sekä nuorten kanssa tehtävää yhteistyötä.

Aineisto kerättiin oppimiskahvila-menetelmällä koko kesän tapahtumissa mukana olleilta nuorilta vapaaehtoisilta. Nuorten kanssa järjestetyn oppimiskahvilan tarkoitus oli löytää vastauksia siihen, miten he vapaaehtoistyön kokivat ja mitä he olivat mieltä siitä, kokivatko he osallisuuden ja osallistamisen onnistuneen tapahtumissamme. Lisäksi keräsimme tietoa siitä, mitä he toivoisivat tulevaisuuden tapahtumilta ja siltä, miten nuoret voisivat itse olla mukana osallistumassa.

Oppimiskahvilaan osallistui 14 nuorta. Pidimme palauteillan kuukauden viimeisen tapahtuman jälkeen ja mietimme, olisiko iltaan tullut enemmän väkeä, mikäli olisimme pitäneet sen heti tapahtumien jälkeen. Toisaalta osa

toukokuun koulutukseen osallistuneista ei osallistunut myöskään kesän tapahtumiin, joten ei aikataululla ollut tässä kohtaa varmastikaan kovinkaan suurta merkitystä. Aktiivisimmat nuoret tulivat paikalle nytkin. Kaikki nuoret vastasivat Padlet-ohjelman avulla samoihin kysymyksiin pienryhmissä. He saivat reilusti aikaa vastausten kirjoittamiseen ja joutuivat perustelemaan vastauksiaan. Ajattelen tilanteen olleen luotettava ja nuoret ottivat vastauksensa tosissaan.

Päätimme jo etukäteen toisen tuottajan kanssa, millaisiin ryhmiin nuoret jaamme. Tämä toimi suunnitellusti. Ryhmädynamiikka näytti toimivan ryhmissä yhtä ryhmää lukuun ottamatta. Tuon ryhmän vastauksissa näkyi enemmän minä- alkuisia vastauksia. Nuoret keskustelivat avoimesti, ja ryhmässä vallitsi positiivinen henki. Nuoret tulivat Hausjärven, Riihimäen ja Hyvinkään alueelta. Kaikki eivät tunteneet ennestään, mutta iloksemme saimme huomata, että nuoret olivat löytäneet tästä joukosta uusia kavereita ja he saapuivat tilaisuuteen osittain eri porukoissa kuin toukokuun koulutukseen, jolloin eivät vielä tunteneet toisiaan.

Mietimme ennen palauteillan järjestämistä, pitäisikö meidän kerätä palautetta myös nuorten kanssa toimineilta henkilöiltä, niin nuorisopalveluilta kuin muilta työryhmämme jäseniltä. Tämä olisi laajentanut hankkeeni näkökulmia, mutta aikataulu oli niin tiukka, että päätimme rajata kyselyn ai-noastaan mukana olleisiin nuoriin.

Keskeistä oli nuorten oma osallistuminen ja heidän kokemuksensa vapaaehtoistyöstä. Tavoitteena oli järjestää kolme Love-tapahtumaa, joissa nuoret pääsisivät osallistumaan ja kokemaan osallisuutta. Tämä toteutui. Tutkimuksen aikana pohdin tutkimuskysymykseni laajentamista useaan otteeseen, mutta aikataululliset asiat rajasivat kysymykseni nykyiseen. Koen, että tämä oli onnistunut ratkaisu. Työni pysyi aikataulussa ja sain vastauksia aiheeseen, jota alun perin lähdin tutkimaan.

Suurempi otos tutkittavia olisi laajentanut kehittämishankkeeni tulkintamahdollisuuksia ja sitä kautta tutkimustulosten luotettavuutta. Aineiston monipuolisempi analysointi olisi ollut helpompi tehdä suuremmalla otan-

nalla tehdystä tutkimuksesta. Jatkotutkimuksissa olisi hyvä lisätä haastateltavien joukkoon esimerkiksi nuorisopalveluissa työskenteleviä henkilöitä, jotka osaisivat ottaa kantaa aiheeseen omasta näkökulmastaan.

Teoriaosuuden tein tiukassa aikataulussa. Ongelmia aikataulu tuotti muun muassa kirjallisuuden hankinnassa. Totta kai myös oman päivätyön asettamat aikarajat ovat haaste opinnäytetyön tekemisessä, mutta järjestelmällä nämäkin asiat saatiin järjestykseen.

Kehittämishankkeeni eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyviä asioita pohdin paljon matkan varrella. Kuinka paljon työkokemukseni ja aikaisempi elämäkokemukseni vaikuttaa tulkintaani? Nuorisotyötä kauan tehneenä nuorison tämän hetkinen tilanne oli itselleni melko tuttua jo ennen tämän työn tekemistä. Tämä hanke avasi kuitenkin itselleni lukuisan määrän uusia pohdittavia kysymyksiä, joita ei arkipäivässä tule mietittyä.

Pohdin muun muassa paljon omaa rooliani tapahtumien tuottajana suhteessa nuorten ihannointiin. Roolimallina auktoriteettini on melko suuri ja samalla vallan käytön mahdollisuus kasvaa. Jäin miettimään, kuinka paljon nuoria voidaan johtaa ”harhaan” tai eettisesti vääriin valintoihin, mikäli houkuttelija tai toiminnan vetäjä on arvoiltaan arveluttava. Nuori on hyvin altis erilaisille asioille, jotka karismallaan tai näennäisillä palkinnoilla johtaa helposti kohti vääränlaista toimintaa.

9.3 Hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset

Kehittämishankkeeni on hyödynnettävissä seutukunnallista yhteistyötä pohdittaessa. Näkemykseni mukaan Riihimäen alueella seutukunnallista yhteistyötä tehdään ja on tehty jo vuosia, mutta mielestäni käytäntöjen toteutuminen riippuu henkilöistä, jotka työskentelevät eri tehtävissä. Henkilöityminen voi olla riski työntekijän vaihtuessa, jolloin valmiit käytänteet eivät välttämättä siirry työntekijältä toiselle.

Kysymyksenä mieleen nousee, voitaisiinko tällaista nuoria osallistavaa seutukunnallista työtä ”monistaa” eri paikkakunnille. Tällä hetkellä Riihimäellä tehdään muun muassa nuorille musiikkitapahtumia, joiden tekijät ovat olleet vuodesta toiseen samat. Toteutuisiko tämä Riihimäenkään alueella, mikäli tietyt henkilöt lähtisivät alueelta pois? Hiljaisen tiedon merkitys on suuressa roolissa monissa töissä, mutta pohdittavaksi jääkin, voisiko tieto siirtyä rakentavasti eteenpäin perehdyttämisen kautta? Suuri pohdittava kysymys on myös se, miksi tieto ei siirry? Pidämmekö liian tiukasti kiinni omista ideoistamme ja omasta erikoisosaamisestamme?

Jatkotutkimuksena lähtisin pohtimaan, miksi sosiaaliolla hyvät käytänteet eivät siirry eteenpäin paikkakunnalta toiselle, jos seurauksena olisi kuitenkin se, että nuoret pääsisivät kokemaan sen kautta osallisuutta nykyistä enemmän. Mielenkiintoista olisi pohtia, ovatko paikkakuntien sisällä toteutettavat ideat juurtuneet niin syvään paikkakunnan omiksi ja tiettyjen henkilöiden järjestämiksi, etteivät ne näyttäyty toisella paikkakunnalla yhtä mielenkiintoisina. Toisaalta, siirtyvätkö ne ollenkaan, vai pidetäänkö hyvät ideat mieluummin itsellä.

Toinen linja, jota lähtisin mielelläni tutkimaan lisää, on aikuisen rooli nuoren osallisuuden tukemisessa. Mielenkiintoinen lisä aikuisen roolin tarkemmassa hahmottamisessa olisi myös aikuisen vallankäyttö ohjaavassa roolissa. Vallankäyttö ja se, miten nuoret aikuiset auktoriteettiin suhtautuvat nousi isoksi pohdinnan aiheeksi jo tätä kehittämishanketta tehdessä.

Kehittämishankkeeni hyödynnettävyys tulee näkymään myös seuraavien vuosien musiikkitapahtumissa, kun suunnittelemme nuorten osallisuuden näyttäytymistä Love-tapahtumissa ja Beach Partyssa. Näkemykseni mukaan molemmat tapahtumat hyötyvät tämän kehittämishankkeen tuloksista, erityisesti nuorten mielipiteiden osalta.

9.4 Kehittämishankkeen herättämiä ajatuksia ja pohdintoja

Aluksi ajattelin rehellisesti, että kehittämishanke tuskin tulee yllättämään kokenutta tuottajaa mitenkään, mutta olin väärässä.

Suurin yllätys olivat nuorten ajatukset tapahtumien visuaalisesta ilmeestä.

Olin ajatellut aina, että sillä ei ole juuri merkitystä, missä artistit esiintyvät tai onko tekniikkaraidereihin merkittyjä valoja lavalla vai ei. Kuvittelin että nuorille kaikista tärkeintä on vain nähdä heidän idolinsa tai suosikkiartistinsa mutta isoon roolin nuorten vastauksissa ja keskustelussa nousivat erilaiset, ei suoraan musiikilliset elementit, kuten valaistus, lava ja erilaiset yleisöä osallistavat ja visuaalista kokemusta lisäävät elementit.

Suomessa ei aikaisemmin ole totuttu kotimaisten artistien ja esiintyjien kohdalla isojen ulkomaalaisten esiintyjien lavatehosteisiin ja elementteihin. Erilaiset jäähalli- /stadionkeikat ja räjähdysmäisesti lisääntyneet festivaalit ympäri suomen ovat lisänneet näiden ei musiikillisten elementtien merkitystä keikoilla ja tapahtumissa. Luulen, että tästä johtuen myös nuorten odotukset ilmaistapahtumankin esiintyjien keikoista ovat nousseet samaan sarjaan noiden stadion luokan keikkojen kanssa. Ovathan nämä samat nuoret nähneet esimerkiksi Cheekin miljoonia maksaneen jäähyväiskonsertit Lahden mäkimontussa. Nuoret eivät toki ymmärrä sitä, että kaikki ne isot ja hienot tehosteet maksavat todella paljon ja harvalla ilmaistapahtumien järjestäjällä on varaa tuoda esimerkiksi isoja festivaalilavoja, suureellisia videoseiniä tai massiivisia valaistuselementtejä tiukan budjetin tapaan.

On siis hyvä ottaa huomioon tämä visuaalisuus tulevaisuuden nuorisotapahtumia suunniteltaessa. Varmasti myös pienellä rahalla voidaan saada aikaiseksi erilaisia näyttäviä ja yleisöä osallistavia tapoja. Ensimmäisenä mieleen tulisi esimerkiksi erilaiset kännykkävalo-flashmob-ideat tai vaikka yleisö pukeutuu tietyn värisiin vaatteisiin tietyn esiintyjän keikan tai biisin aikana.

Toinen kehittämishankkeesta noussut asia on nuorten hyväuskoisuus valittaessa vapaaehtoistyön kohteita, sekä korkea luottamus aikuisen tai ohjaajan tarkoitukseen. Yritin palautekeskusteluissa jopa vähän kärjistäen saada nuorilta selville esimerkiksi sitä, mikä olisi heidän mielestään vapaaehtoistyö, mihin he eivät lähtisi mukaan.

Tästä ei noussut kovinkaan värikästä keskustelua, vaan kaikki tapahtuman palautekeskusteluun osallistuneet nuoret lähtivät mukaan melkein mihin vaan, jos he näkisivät siinä jotain itseään kiinnostavaa.

Luontaisesti tässä nousi esiin vapaaehtoistyöhön motivoivia egoistisia piirteitä, kuten lempiartistin tapaaminen, backstage-passin saaminen ja oman statuksen nostaminen muiden nuorten silmissä. Toisaalta altruismia ei voi unohtaa päätöksen teossa, koska kukaan ei odottanut mitään rahallista palkintoa tai materialistista palkkiota.

Jäin myös miettimään, pystyisikö tällaisia nuoria osallistavia tapahtumia tehdä osana perusopetusta. Voisiko vaikka Riihimäen tai Hyvinkään perusopetuksessa toteuttaa koko koulun projektina ilmaistapahtuman kaupungissa tai seutukunnalla?

Ilmiöpohjainen oppiminen on noussut perusopetuksen uudeksi suunnaksi uuden opetussuunnitelman käyttöönoton jälkeen ja perusopetusta antavat oppilaitokset ovat velvollisia järjestämään ilmiöpohjaisia oppimiskokonaisuuksia. Tapahtuman järjestäminen, mikä osallistaa nuoret toimimaan aktiivisesti, voisi vastata tällaisen ilmiöpohjaisen oppimisen kriteereihin.

Uskoisin, että tällaisella projektilla voitaisiin lisätä kouluviihtyvyyttä. Kaikilla olisi yhtäläinen mahdollisuus lähteä mukaan tapahtuman suunnitteluun heti alusta asti. Se voitaisiin toteuttaa yhdessä esimerkiksi kolmannen sektorin järjestöjen, yhdistysten, säätiön, nuorisopalveluiden ja vaikka perusturvan monialaisena yhteistyönä. Mielestäni se olisi loistavaa matalankynnyksen ennaltaehkäisevää sosiaalityötä, joka hyödyttäisi isoa joukkoa ihmisiä.

Tämä vaatisi tietenkin rohkeaa ja uutta ajattelua, mutta sen tuomissa positiivisissa lieveilmiöissä on taivas rajana. Välillä olen kuullut nuorten suusta, että on noloa lähteä katsomaan jotain esiintyjää ilmaistapahtumaan, mutta jos olisikin osana tapatumaa, tekemässä sitä, voisivat nämä esteet kenties poistua. Love-tapahtumia ja Beach Partyä on nykyin ollut tekemässä satoja

eri ihmisiä ja heillä on useita kymmeniä erilaisia työtehtäviä. Tälläkin hetkellä esimerkiksi seutukunnallisen nuorisotapahtuma Beach Party'n suurin rahoittaja on kaupunki itse, joten en näe sille edes byrokratian esteitä, että miksi tällaista ei voisi pilottina kokeilla tulevaisuudessa. Se vaatii toki suunnittelua, rohkeutta ja sitoutumista, mutta uskon että sille on tilasta. Se voisi nostaa koko Riihimäen kaupungin ja koulun profiilia ja toimia mallina tulevaisuuden nuoria osallistavalle kouluympäristölle.

Tällä hetkellä selvityksen alla on, josko tällaiseen tapahtumaan olisi mahdollista saada rahoitusta Opetusministeriöltä. Ajattelen, että tapahtuman toteutuksessa voisi olla mukana hanketyöntekijä, joka tapahtuman tuottajan roolissa vastaisi siitä, että mukana oleva koulu tai koulut saavat tarvittavan tuen ja avun toteutukseen. Tapahtuman järjestäminen olisi helppo yhdistää ilmiöpohjaisen oppimisen kautta jokaiseen oppiaineeseen.

9.5 Loppusanat

Maaret Kallio sanoo Helsingin sanomille kirjoittamassaan blogissa:

"Hienoinkaan laite ei voi korvata toista ihmistä, joka osaa asettua vierelle, katsoa ystävällisesti silmiin ja tarttua lämpimästi kädestä. Tässä on kyse lopulta aika pienistä asioista; pysähtymisestä toisen äärelle."
(Kallio, 2018)

Osallisuus ja osallistaminen ovat mielestäni juuri tätä. Ihminen tarvitsee rinnalleen ihmistä, joka kannustaa tekemään asioita, joista ihminen hyötyy itse ja missä hän voi auttaa toista ihmistä. Pienet asiat voivat muuttaa ihmisen elämän suuntaa. Nuorten kohdalla osallisuuden tunne ja kokemus voivat ohjata hänet löytämään uusia ystäviä, uusia kokemuksia ja tuntemaan, että häntä tarvitaan. Tähän eivät pysty älylaitteet, vaan aitoa ihmisten välistä kontaktia tarvitaan.

Kiitän lopuksi yhteistyötahojamme sekä mukana olleita nuoria, jotka lähtivät avoimesti tutustumaan tarjoamaamme mahdollisuuteen. Ilman teitä, tämän työn tekeminen olisi ollut mahdotonta. Kiitos myös kehittämishankkeessani tukeneet perhe ja ystävät. Tarja Halonen on todennut: "Äiti sanoi,

että älä sano minä, sano me. Sillä maailma ei ole minä, vaan maailma on me.”

LÄHTEET

- Airola, E. 2017. Nuoret ja YouTube, tutkimus elintarvikkeiden kulutuksen viihteellistymisestä. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto: Kasvatustieteellinen tiedekunta. (Viitattu 21.11.2018) Saatavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/178489/Gradu_Nuoret_ja_YouTube_Airola.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Bowdin, G., Allen, J., O`Toole, W., Harris, R., & McDonnell, I. 2011. Events Management. 3.painos. Elsevier Butterworth-Heinemann.
- Bäcklund, P., Häkli, J. & Schulman, H. (toim.) 2002. Osalliset ja osaajat, kansalaiset kaupungin suunnittelussa. Helsinki: Gaudeamus.
- Eskola, A. 2001. Vapaaehtoistyössä oppimisen sosiaalipsykologiaa. Teoksessa: Eskola, A. & Kurki, L. (toim.) 2001. Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Tampere: Vastapaino, 201- 203.
- Eskola, J. 2007. Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat. Teoksessa: Aaltonen, J & Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin 2007. Jyväskylä: PS-kustannus, 159-184.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2014. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Gretschel, A. 2002. Kunta nuorten osallisuusympäristönä. Nuorten ryhmän ja kunnan vuorovaikutussuhteen tarkastelu kolmen liikuntarakentamisprojektin laadunarvioinnin keinoin. Akateeminen väitöskirja. Jyväskylän yliopisto: Liikunta -ja terveystieteiden tiedekunta. (Viitattu 21.11.2018) Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/13503/9513912868.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Grönlund, H. 2014. Asunmaa, T. & Pellikka, I. (toim.) Samalta viivalta 8. Valtakunnallisen kasvatustieteiden valintayhteistyöverkoston (VAKAVA) kirjallisen kokeen aineisto 2014. Jyväskylä: PS-Kustannus, 103-123.

Heikkinen, M. 2015. Osallisuus on uskallettava ja osattava ottaa. (Viitattu 12.11.2018) Saatavissa: <https://www.aspa.fi/fi/suuntaaja/suuntaaja-32015/osallisuus-uskallettava-ja-osattava-ottaa>

Helsingin kaupunki 2012. Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen kulttuurisessa nuorisotyössä. (Viitattu 6.11.2018) Saatavissa: https://www.hel.fi/static/liitteet/nk/Nuorten_osallisuus.pdf

Helve, H. 2009. Nuorten vapaa-aika, luottamus ja sosiaalinen pääoma. Teoksessa: Liikanen, M. (toim.) Suomalainen vapaa-aika, Arjen ilot ja va-
linnat. 2009. Helsinki: Gaudeamus.

Hokkanen, L. (toim.) 2009. Vaikuttavaa! Nuoret kansalaisvaikuttamisen kentillä. Mikkeli: Mikkelin ammattikorkeakoulu.

Humpila, L. 2017. ”Et miten ihmiset näkee mut, millaisena ihmisenä ne näkee mut ” Osallisuuskokemusten merkityksiä nuorten näkökulmasta. Tulkitseva fenomenologinen analyysi. Pro gradu -tutkielma. Helsingin Yliopisto: Valtiotieteellinen tiedekunta. (Viitattu 21.11.2018) Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/232009>

Hynynen, E-T. 2015. Pyyteetöntä auttamista, henkilökohtaista hyötyä ja persoonatonta ystävyyttä. Vapaaehtoistyön motiivit kolmannen sektorin auttamistyössä. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto: Yhteiskunta -ja kulttuuritieteiden yksikkö. (Viitattu 21.11.2018) Saatavissa: <http://tampub.uta.fi/handle/10024/97781>

Hyria säätiö 2018. Enemmän asennetta! (Viitattu 1.11.2018) Saatavissa: <http://www.hraks.fi>

Hölsömäki, H. (toim.) 2008. Yhdessä liikkeelle. Yhdistykset ja kunnat lii-
kunnan kumppaneina. Helsinki: Edita.

Jahonen, S. & Vanhanen-Nuutinen, L. (toim.) 2005. Kohti asiantuntijuutta, oppiminen ja ammatillinen kasvu sosiaali –ja terveysalalla. Helsinki: Sa-
noma Pro Oy.

Jyväskylän yliopisto 2005. Kolmas sektori. (Viitattu 12.10.2018)

Saatavissa: <http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/kolmas-sektorihttps://stm.fi>

Järvinen, K. & Mikkola, P. 2015. Oletko sä meidän kaa? Näkökulmia osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen varhaiskasvatuksessa. Vantaa: Pedatieto Oy.

Kallio, M. 2018. Hienoinkaan laite ei voi korvata toista ihmistä, joka osaa asettua vierelle, katsoa ystävällisesti silmiin ja tarttua lämpimästi kädestä. (Viitattu 25.11.2018) Saatavissa: <https://maaretkallio.com/2018/04/11/hienoinkaan-laite-ei-voi-korvata-toista-ihmista-joka-osaa-asettua-vierelle-katsoa-ystavallisesti-silmiin-ja-tarttua-lampimasti-kadesta/>

Kananen, J. 2008. Kvali, Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kansalaisareena 2016. Jeesaan-hankkeen esittely. (Viitattu 6.11.2018)

Saatavissa: <http://www.kansalaisareena.fi/jeesaan/esittely/>

Kansalaisyhteiskunta 2005. Kunta ja kolmas sektori, Yhteistyön uudet muodot. (Viitattu 11.10.2018) Saatavissa:

https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/yhteiskunta/aiemmat_artikkelit/kunta_ja_kolmas_sektori

Kansalaisyhteiskunta 2004. Nuoret ja vapaaehtoistoiminta -mahdoton yhtälö. (Viitattu 9.11.2018.) Saatavissa:

https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/vapaaehtoistoiminta/aiemmat_artikkelit/nuoret_ja_vapaaehtoistoiminta_-_mahdoton_yhtalo

Kiilakoski, Tomi 2007. Johdanto: Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Gretschel, Anu – Kiilakoski Tomi (toim.) 2007: Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Hakapaino Oy.

Kiviniemi, K. 2007. Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa: Aaltola, J & Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin 2007. Jyväskylä: PS-kustannus, 86-106.

- Kokkonen, J. (toim.) 2017. Tehdään ihmeitä! Osallisuus, vapaaehtoisuus, jäsenyys ja hengellisyys isostoiminnassa. Tampere: Juvenes Print Oy.
- Korkimäki, R. 2014. ”Jos mä nyt voisin saada ystäviä” -Ulkopuolisuus vertaissuhteissa nuorten kokemana. Terveystieteiden tutkimuskeskus THL.
- Kuntalaki 356/1995 (Viitattu 27.11.2018) Saatavissa: <http://www.kho.fi/>
- Kuuluvainen, S. 2015. Vapaaehtoistyön johtaminen. Helsinki: Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry.
- Laitinen, Hanna 2006. Osallistumisen merkitykset ja mahdollisuudet järjestötoiminnassa. Teoksessa Hanna Laitinen (toim.) Tule mukaan! Osallistumisen edellytyksiä järjestötyössä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, 85-87.
- Leinonen, L. 2007. Nuorten osallisuushankkeen aikana kehitettyjen toimintamallien merkitys nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseksi -tarkastelussa neljän hankepaikkakunnan toimintamallit. Pro gradu tutkielma. Tampereen yliopisto: Kauppa- ja hallintotieteiden tiedekunta. (Viitattu 21.11.2018) Saatavissa: <http://tampub.uta.fi/handle/10024/94223>
- Louhela, U-M. 2016. Nuorten osallisuuskertomuksia Juopulin yhteisössä. Akateeminen väitöskirja. Lapin yliopisto: Kasvatustieteiden tiedekunta. (Viitattu 21.11.2018) Saatavissa: <https://docplayer.fi/25927602-Nuorten-osallisuuskertomuksia-juopulin-yhteisossa.html>
- Mannerheimin lastensuojeluliitto 2018. Meidän juttu. (Viitattu 17.11.2018) Saatavissa: <https://dzmdrerwnq2zx.cloudfront.net/prod/2017/12/29100814/MLL-Meidän-juttu-2011-web.pdf>
- Metsämuuronen, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp Ky.

Myllyniemi, S. (toim.) 2012. Monipuolinen Hyvinvointi. Nuorisobarometri 2012. Helsinki: Hakapaino.

Mäenpää, P 2015. Viisi askelta aitoon osallistumiseen kulttuurialalla. Lindholm, A. (toim.) 2015. Ei-kävijästä osalliseksi. Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, 88-89.

Nieminen, J. 2009. Kansalaiskasvatuksen strategiat suomalaisessa nuorisotyössä, 5-25. Teoksessa: Hokkanen, L. (toim.) 2009. Vaikuttavaa! Nuoret kansalaisvaikuttamisen kentillä. Mikkeli: Mikkelin ammattikorkeakoulu.

Nuorisolaki 72/2006. (Viitattu 27.11.2018) Saatavissa: <http://www.finlex.fi/>

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2018. Järjestöt kunnassa. (Viitattu 1.12.2018.) Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/jarjestot-kunnassa>

Tietoa nuorista. Nuorisotalkoot! Eli miten valtioneuvoston lapsi -ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelmaa 2012-2015 toteutetaan kunnassa. (Viitattu 4.11.2018) Saatavissa: https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2013/05/Nuorisotalkoot_nettiin.pdf

Mäkinen, J. Vapaaehtoistyöstä. Teoksessa: Tenhunen, T. & Porkka, S-T. (toim.) 2017. Vapaaehtoistyön työnohjauksen ytimessä. Suomen Mielenterveysseura, 16-21.

Nonaka, I. and Takeuchi, H. (1995) The Knowledge-Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation. Oxford University Press, New York.

Nuutinen, P. Lasten oikeuksista ja pedagogisesta vallankäytöstä. Teoksessa: Niikko, A., Pellikka, I. & Savolainen, E. (toim.) 2008. Oppimista, opetusta, monitieteisyyttä. Kirjoituksia Kuninkaankartanonmäeltä. Joensuu: Joensuun yliopisto.

- Nylund, M. & Yeung A-B. (toim.) 2005. Vapaaehtoistoiminta, anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.
- Ojanen, M. 2001. Auttajaksi oppiminen - psykologia minuuden tulkkina. Teoksessa: Eskola, A. & Kurki, L. (toim.) 2001. Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Tampere: Vastapaino, 95-111.
- Opetus -ja kulttuuriministeriö 2017. Valtakunnallinen nuorisotyön -ja politiikan ohjelma 2017-2019. (Viitattu 3.11.2018) Saatavissa: <https://minedu.fi/documents/1410845/4274093/VANUPO+FI+2017+final.pdf/92502e8e-0cd0-40f0-b097-5ef39e1d529f/VANUPO+FI+2017+final.pdf.pdf>
- Pelkonen, M. 2017. Empatiakyky – säilytä, vahvista, uudista. Teoksessa: Tenhunen, T. & Porkka, S-T. (toim.) 2017. Vapaaehtoistyön työnohjauksen ytimessä. Suomen Mielenterveysseura, 35.
- Pennanen, M. 2015. Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuudet kirkon erityisnuorisotyössä. Tossutoiminta Palveluoperaatio Saappaassa. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu: Sosiaalialan koulutusohjelma (Viitattu 21.11.2018) Saatavissa: <http://www.theseus.fi/handle/10024/98621>
- Pessi, A. & Oravasaari, T. 2008. Suomalaisen altruismin tyypit. Teoksessa: Pessi, A-B. & Saari, J. 2008. Hyvä tahto, auttamisen asenteet ja rakenteet Suomessa. Helsinki: Sosiaali -ja terveysturvan keskusliitto ry, 71-91.
- Pietilä, I. 2017. Ryhmäkeskustelu. Teoksessa: Hyvärinen, M., Nikander, P.& Ruusuvuori, J. (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino. 111-116.
- Porkka, S-T. 2009. Työnohjaamisen taito. Oppikirja vapaaehtoistyön työnohjaajalle. Suomen Mielenterveysseura.
- Pääkkönen, H. 2010. Perheiden aika ja ajankäyttö. Tutkimuksia kokonaisyöajasta, vapaaehtoistyöstä, lapsista ja kiireestä. Helsinki: Tilastokeskus.

Rantala, I. 2015. Laadullisen aineiston analyysi tietokoneella. Teoksessa: Valli, R. & Aaltola, J. (toim.) 2015. Jyväskylä: PS-kustannus, 108-109.

Raunio, A. 2007. Järki, usko ja lähimmäisen hyvä. Tutkimus luterilaisen etiikan ja diakonian teologian perusteista. Helsinki: Suomalainen teologinen kirjallisuusseura.

Riihimäen kaupunki 2018. Nuorisopalveluiden hankkeet. (Viitattu 4.11.2018) Saatavissa: <https://www.riihimaki.fi/palvelut/kulttuuri-ja-vapaa-aika/nuoret/nuorisoty/hankkeet/>

Romakkaniemi M, Lindh J, Laitinen M. 2018. Nuorten aikuisten osallisuus ja sosiaalinen kuntoutus Lapissa. Helsinki: Kela.

Ruusuvuori, J & Tiittula, L-M. 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino.

Siisiäinen, M. 2015. Osallisuus ja osallistaminen. (Viitattu 12.11.2018) Saatavissa: <https://www.aspa.fi/en/node/1241>

Sosiaali -ja terveysministeriö 2018. Osallisuuden edistäminen. (Viitattu 12.10.2018) Saatavissa: <https://stm.fi/osallisuuden-edistaminen>

Suomen nuorisovaltuustojenliitto ry 2018. Osallisuusopas. (Viitattu 6.11.2018.) Saatavissa: https://static1.squarespace.com/static/52d3ccd7e4b0d1fda0b2e96c/t/52f10d2ae4b0706b2aa12d4e/1411477930858/osallisuusopas0.99_1.pdf

Tenhunen, T. & Porkka, S-T. (toim.) 2017. Vapaaehtoistyön työnhajauksen ytimessä. Suomen Mielenterveysseura.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018. Järjestöt kunnassa. (Viitattu 12.10.2018) Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/jarjestot-kunnassa>

Tevere Oy 2017. Oppimiskahvila (Learning Cafe, Business Arena Oy (Viitattu 8.10.2018) Saatavissa:

<https://tevere.fi/menetelmat/oppimiskahvila-learning-cafe-business-arena-oy/>

The World Cafe 2018. The World Cafe Method (Viitattu 7.10.2018)

Saatavissa: <http://www.theworldcafe.com/key-concepts-resources/world-cafe-method/>

Tieteentermipankki 2016. Egoismi. (Viitattu 12.10.2018) Saatavissa:

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:egoismi>

Tietoa nuorista 2015. Nuorisotalkoot! Eli miten valtioneuvoston lapsi -ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelmaa 2012-2015 toteutetaan kunnissa.

(Viitattu 4.11.2018) Saatavissa: https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2013/05/Nuorisotalkoot_nettiin.pdf

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6.uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Valli, R. & Aaltola, J. 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. 4, uudistettu ja täydennetty painos. Juva: Bookwell Oy.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2012. Tapahtuma on tilaisuus, tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Yliranta, U-P. 2018. Anonyymi altruismi, altruismin evoluutiobiologisen määritelmän evoluutio Hamiltonista nykyhetkeen. Pro gradu -tutkielma.

Oulun yliopisto: Historiatieteet. (Viitattu 21.11.2018) Saatavissa:

<http://jultika.oulu.fi/Record/nbnfioulu-201805311994>

Wilberg, E. 2015. Vapaaehtoistoiminnasta iloa monille. Hyvinvointia tukevan vapaaehtoistyön vastuut ja käytännöt. Sitra.

LIITTEET

KUVA 1

ÄÄN 26.5.2018

VIHRIÄIN
 Viikot: 22.18, Nuorisotiedot: 4.19 ja lasten
 22.18, Nuorisotiedot: 4.19 ja lasten
 22.18, Nuorisotiedot: 4.19 ja lasten

50 VIUOTTA SITTEN
 Rokkajälkeä vietetään 19-pöydän seurustelussa...
 25.5.1968
 Hyvinvoinnin Säätiö

Viime kesänä maineittain nittänyt Hausjärvi Love järjestetään loppukesästä ensimmäisen kerran yhdessä nuorten kanssa.

Aamun Kerkki
 aamunkerkkipaivien.fi

Viime kesänä maineittain nittänyt Hausjärvi Love järjestetään loppukesästä ensimmäisen kerran yhdessä nuorten kanssa.

AAMUPÖSTI Love- tapahtumia on täällä vuorossa lämpimässä ennakoyhteisössä. Kukaan ei ole vielä ilmoittautunut, mutta kaikki ovat tervetulleita. Tapahtumassa on mukana myös musiikkia ja muita viihteellisiä ohjelmia.

Mikä on Love -tapahtuma?
 Love- tapahtuma on nuorten ja nuorisoyhteisöjen yhteinen tapahtuma, jossa on mukana musiikkia, viihteellisiä ohjelmia ja muita viihteellisiä ohjelmia. Tapahtumassa on mukana myös musiikkia ja muita viihteellisiä ohjelmia.

Viime heinäkuussa Hausjärvi järjestettiin Hausjärvi Love -tapahtuma, johon osallistui noin 100 nuorta. Tapahtumassa oli mukana myös musiikkia ja muita viihteellisiä ohjelmia.

Mikä on Love -tapahtuma?
 Love- tapahtuma on nuorten ja nuorisoyhteisöjen yhteinen tapahtuma, jossa on mukana musiikkia, viihteellisiä ohjelmia ja muita viihteellisiä ohjelmia.

Love- musiikkitapahtumia järjestetään kesän aikana Hausjärvi- ja Hyvinkään kirkkoissa.

Love- musiikkitapahtumia järjestetään kesän aikana Hausjärvi- ja Hyvinkään kirkkoissa.

Love- musiikkitapahtumia järjestetään kesän aikana Hausjärvi- ja Hyvinkään kirkkoissa.

AKU HIRVILEMI
 Kysy selvää...
 Kysy selvää...
 Kysy selvää...

MIKÄ ON LOVE -TAPAHTUMA?
 Love- tapahtuma on nuorten ja nuorisoyhteisöjen yhteinen tapahtuma, jossa on mukana musiikkia, viihteellisiä ohjelmia ja muita viihteellisiä ohjelmia.

MIKÄ ON LOVE -TAPAHTUMA?
 Love- tapahtuma on nuorten ja nuorisoyhteisöjen yhteinen tapahtuma, jossa on mukana musiikkia, viihteellisiä ohjelmia ja muita viihteellisiä ohjelmia.

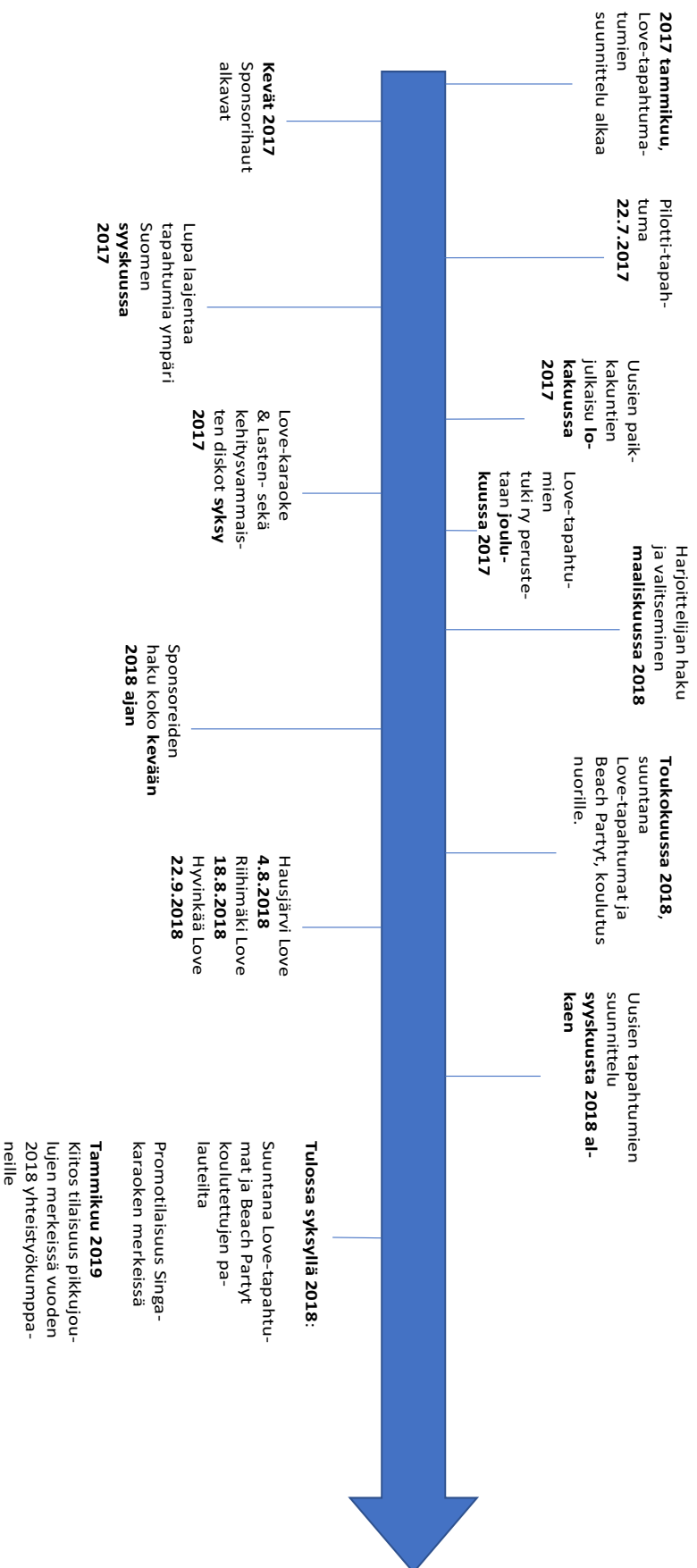
MIKÄ ON LOVE -TAPAHTUMA?
 Love- tapahtuma on nuorten ja nuorisoyhteisöjen yhteinen tapahtuma, jossa on mukana musiikkia, viihteellisiä ohjelmia ja muita viihteellisiä ohjelmia.

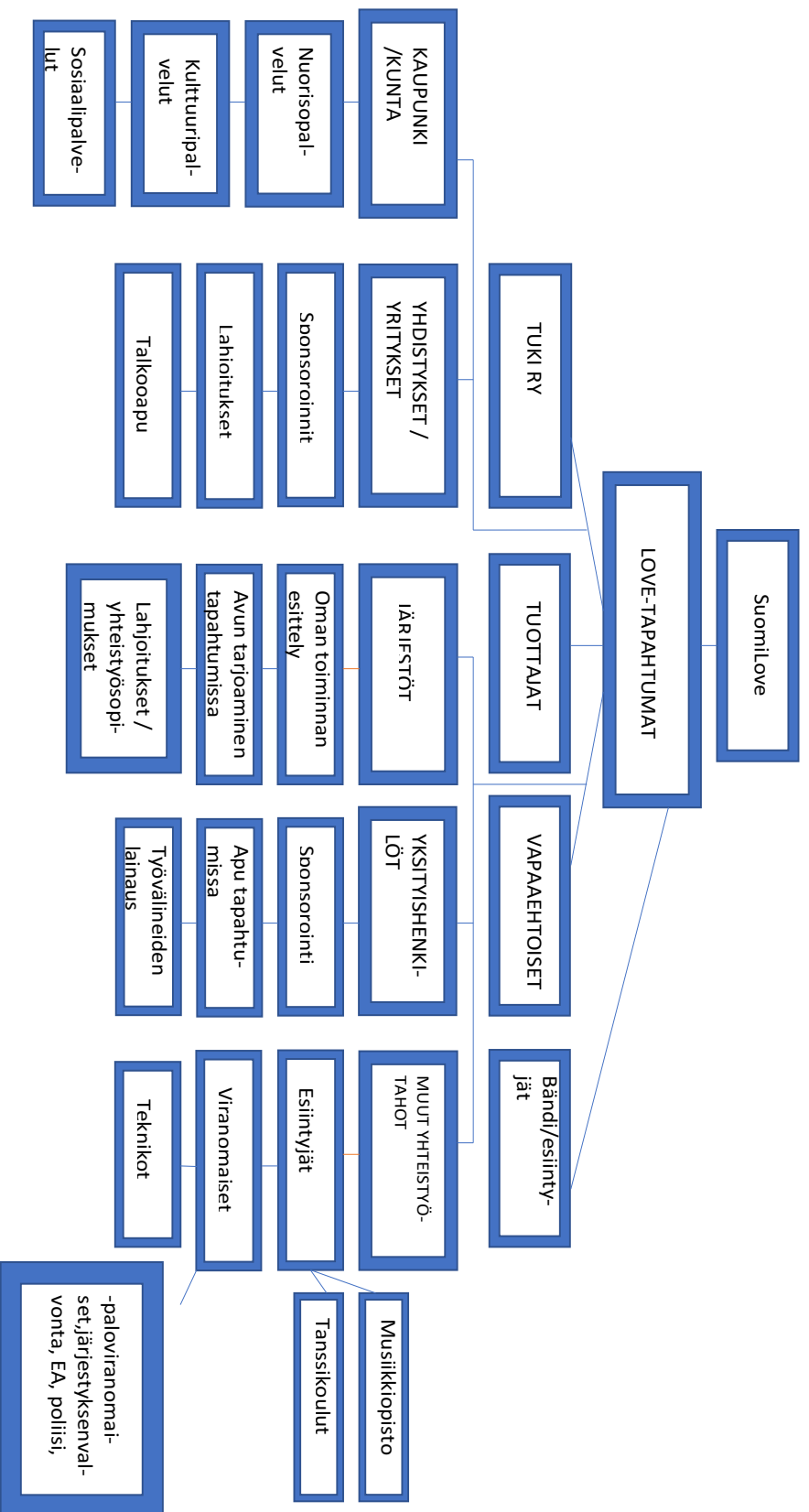
MIKÄ ON LOVE -TAPAHTUMA?
 Love- tapahtuma on nuorten ja nuorisoyhteisöjen yhteinen tapahtuma, jossa on mukana musiikkia, viihteellisiä ohjelmia ja muita viihteellisiä ohjelmia.

Triin Valo kiertää

Triin Valo kiertää

Love-tapahtumien aikajana tammikuusta 2017 syksyyn 2018

Kehittämishankkeen aikataulu

